

Voor eenheid in de samenleving

Verkiezingsprogramma
Islam Democraten Den Haag 2010-2014

Inhoud

Inleiding	blz. 3
1. Economie	blz. 4
2. Wonen	blz. 6
3. Onderwijs	blz. 10
4. Mobiliteit	blz. 14
5. Sport	blz. 16
6. Burger & Overheid	blz. 18
7. Integratie	blz. 19
8. Armoedebestrijding	blz. 22
9. Cultuur	blz. 23
10. Veiligheid	blz. 25
11. Zorg & Welzijn	blz. 28
12. Duurzaamheid, leefbaarheid & Groen	blz. 31
13. Financiën	blz.
Samenvatting	
Colofon	

Inleiding

Op dit moment is de Nieuwe Nederlander alleen een consument in Nederland. Het wordt dus tijd dat de Nieuwe Nederlander tijdens het feest niet alleen in de bediening mag werken, maar ook deel uit mag maken van het feest.

In de afgelopen maanden is er druk gediscussieerd over de kosten van de vestiging van nieuwe Nederlanders in de lage landen. Dat er bij immigratie ook sprake is van een positief saldo, is in deze discussie nauwelijks aan de orde gekomen. Dit zie je terug in allerlei zaken. Door allochtonen wordt niet meer alleen een gat in de arbeidsmarkt ingevuld. Ons land geniet ook vele andere commerciële voordelen van de verschillende culturen die wij inmiddels hier kennen. Veel inheems Nederlandse bedrijven zijn al aardig bedreven geraakt in het bereiken van de Islamitische consument. Neem bv. het assortiment aan goederen dat aan het einde van de vastenmaand bij de grootwinkelbedrijven op de schappen ligt. Dat is dan danig aangepast bij de behoeften van de moeders die in deze periode hun Aid-El-Fitr-inkopen doen voor hun nakomelingen.

De nieuwe groep van Nederlanders zijn echter niet alleen maar te onderscheiden als een grote groep van nieuwe consumenten. De tijd van alleen maar consumeren is echt voorbij. Ook moslims hebben zich in grote getale het ondernemersschap eigen (moeten) maken. Vaak gedwongen doordat de toegang tot de arbeidsmarkt belemmerd was. Daarbij komt ook nog eens dat je in tijden van economische neergang er weer als eerste uitvliegt. Door dit fenomeen van "last in, first out" gaat ook veel allochtoon talent verloren. Dit is één van de vele veranderingen waarom Islam Democraten de Islamitische gemeenschap ook op politiek niveau bij elkaar wil brengen.

Islam Democraten maakt zich hard om tot behoud van de culturele eigenheid te komen, maar er moet ook gewerkt worden aan omstandigheden waarmee de positie van moslims als werknemer, consument en commercieel handelend burger gewaarborgd kan worden. Zodat de effecten van o.a. de huidige recessie niet als eerste of bij uitstek op de allochtone groep afgeschoven kan worden.

1. ECONOMIE

Diversiteit is de sleutel voor succesvol ondernemerschap

Een succesvol opererend bedrijf is een bedrijf dat zich op de eerste plaats bewust is van de culturele verschillen binnen het bedrijf. Op de tweede plaats dient dit bedrijf de flexibiliteit en vernuftigheid te bezitten om het interculturele werkkader rendabel in te zetten op de doelstellingen van het bedrijf. In ons land heeft inmiddels een grote groep nieuwe Nederlanders van de tweede generatie de weg gevonden naar hogere vormen van onderwijs. Met deze groep heeft ook het Haagse bedrijfsleven goud in handen. Deze jongeren hebben een belangrijke competentie mee. Zij kunnen de belangrijkste bruggenbouwers zijn naar de wijde wereld, de internationale markten. Vanuit de Haagse overheid moet een stimuleringsbeleid opgezet worden opdat dit inzicht zich verspreid onder het Haagse bedrijfsleven opdat de ingebouwde interculturele competentie rendabel gemaakt wordt. Een voortgaand beleid op de versterking van het hoger onderwijs in de stad, o.a. door samenwerking met de universiteiten van Delft en Leiden en internationale instellingen, kan hier een belangrijke rol in spelen. Zie ook het artikel: *'nieuwe Nederlander' betrekken in het bestrijden van de recessie*, website: www.islam-democraten.nl

Stimulering migrantenondernemerschap

Ondernemen is een vorm van participatie en migranten stimuleren te ondernemen heeft een positieve bijdrage voor de Haagse economie. Het helpen upgraden van de migrantenondernemers zal ook een positieve werking hebben op de Haagse economie.

Betere dienstverlening aan ondernemers

Er dient een speciaal loket voor ondernemers ingesteld te worden waar men terecht kan voor alle vragen rondom het aanvragen van vergunningen. Bij dit loket dient de mogelijkheid te bestaan direct gewenste vergunningen aan te vragen, zonder dat men van het kastje naar de muur gestuurd wordt. De handhaving (inspectie) op de verstrekte vergunningen dient gecentraliseerd te worden en mag geen instrument zijn in het ondernemertje wegpesten of valse concurrentie. In vervolg hierop is ID dan ook van mening dat de welstandscommissie onmiddellijk opgeheven kan worden.

Bij het verstrekken van vestigingsvergunningen voor horeca (bars) dient rekening gehouden te worden met de al aanwezige woonbebouwing en instellingen die reeds in de omgeving aanwezig is. Voorbeelden van instellingen waar rekening mee gehouden dient te worden zijn: scholen, buurthuizen, gebedshuizen, enzovoorts.

Meer ruimte voor individueel ondernemerschap door verlaging van de administratieve lastendruk en stimulering van het MKB. De gemeente stelt zich garant voor het verstrekken van microkredieten aan ondernemers in achterstandswijken en het verstrekken van subsidie aan startende ondernemers (startersfonds). Deze mogelijkheden dienen onder de Haagse burgers beter te worden bekendgemaakt.

Binnenhalen internationale organisaties

Den Haag is na New York, Wenen en Genève, de 4e VN-stad ter wereld. De stad biedt onderdak aan een uiteenlopende reeks internationale organisaties en ambassades. Het internationale karakter brengt hoogopgeleide, koopkrachtige werknemers van internationale bedrijven en instellingen (expats) met zich mee die een belangrijke economische impuls aan de stad geven. De ID wil stevig inzetten op het behoud van de huidige internationale organisaties en de vestiging van nieuwe instanties. Daarbij dient er actief gewerkt worden aan het wegwerken van belemmeringen voor vestiging van internationale organisaties.

Verruiming winkelsluitingstijden

ID is van mening dat de bepaling van de zondagsopening overgelaten wordt aan het gezond verstand van ondernemers. Daarbij vindt ID dat winkels een levendige omgeving opleveren en een belangrijke dienstverlenende functie hebben in een samenleving waar de werktijden in bedrijven ook steeds meer variëren. Wel is ID voorstander van een standaard sluitingstijd voor winkels, in gezamenlijkheid bepaald door ondernemers en bewoners. Daarnaast vindt ID dat er verder geëxperimenteerd moet worden met het houden van koopnachten.

Binnenstad

ID wil *niet* dat de sluitingstijden van de horeca in de binnenstad volledig vrijgegeven worden. Wil de buitengewone binnenstad zich verder ontwikkelen met een uniek winkelklimaat, dan zijn extra investeringen nodig op het gebied van nieuwbouw waarbij winkels met daarboven wonen gecombineerd wordt.

Meer congresruimte

Den Haag, als stad van rechte en vrede, verdient een nieuw te bouwen multifunctioneel congrescentrum dat kan concurreren met grote internationale en nationale congresfaciliteiten. Congressen stimuleren de lokale economie en de horeca in het bijzonder.

Ruimte voor bedrijven efficiënt benutten

ID is van mening dat bedrijven ruimte moeten hebben voor economische groei binnen de grenzen van Den Haag. Hiervoor moeten op de eerste plaats de bedrijfsterreinen zo efficiënt mogelijk te benut te worden. Deze zullen verder gesaneerd en opgewaardeerd moeten worden. Op deze manier is het voor (grote) bedrijven uit zowel binnen- als buitenland aantrekkelijker om zich in Den Haag te vestigen. Waar mogelijk wordt werken gecombineerd met wonen.

2 . WONEN

Voor de politieke partij Islam Democraten (ID) zijn er bij wonen een tweetal kernvragen te beantwoorden als het gaat om wonen in de stad Den Haag.

1. Wat voor volkshuisvestingsbeleid moet er gevoerd worden opdat ervoor de jongere generatie (voor een flink deel met een Islamitische achtergrond), van na de grote waardestijgingen, op de woningmarkt nog iets te halen hebben?

2. Hoe laten we dat betalen door degenen die van de waardestijging op de woningmarkt het meest geprofiteerd hebben? Of dat nu de kopers zijn die door de waardestijging vermogen konden opbouwen of huurders, die door de te lage huren in relatie tot hun inkomen flink hebben kunnen consumeren.

Voor een deel gaat het hier om landelijke politiek, maar ook lokaal in Den Haag, kunnen er op deze twee vragen antwoorden gegeven worden!

Kans op wonen voor sociaal zwakkeren door aanpakken scheefwonen

Tot op dit moment hebben de oudere politieke partijen gefaald in het voeren van een effectieve politiek tegen het scheefwonen. Om huurwoningen in de sociale huursector weer beschikbaar te hebben voor wie zij bedoeld zijn, dient het scheefwonen (een te hoog inkomen ten opzichte van de huur die wordt betaald) dient te worden aangepakt. Op dit moment woont 39% van de huishoudens in een te goedkope woning. Zeven van de honderd bewoners van een sociale huurwoning in Nederland hebben zelfs een jaarinkomen hoger dan € 50.000,--. Indien deze woningen vrijkomen is de 'woningnood' onder de sociaal zwakkeren direct opgelost. De gemeente dient hiertoe een convenant te sluiten met woningbouwcorporaties en scheefwoners in dezelfde wijk te verleiden met een betere woning. Woningstichtingen moeten in de toekomst beter nagaan of er sprake kan zijn van scheefwonen op het moment dat de woning wordt toegewezen. Via landelijke wetgeving zou er ook gekeken moeten worden naar het feit of men veel meer is gaan verdienen terwijl men in een sociale huurwoning woont. In die situatie zouden deze huurders een keuze moeten kunnen maken tussen enerzijds een meer marktconforme huur te gaan betalen of anderzijds de woning te kopen. De winst die de woningstichtingen hiermee maken zou terug moeten vloeien naar nieuwbouw voor starters op de huurmarkt.

Sociale woningbouw

>30% sociale woningbouw in alle nieuwbouw en herstructureringsprojecten en voldoende woningen voor doelgroepen als ouderen, jongeren en starters. Als verschillende corporaties wijkgerichte sloopplannen indienen worden deze integraal bekeken. Het mag niet meer gebeuren dat de ene corporatie een prima blok huizen sloopt, terwijl eenzelfde soort woningen van een andere corporatie en in slechtere staat blijft staan. Bij wijkgerichte sloopplannen worden de slechtste blokken het eerst aangepakt. De kernvoorraad betaalbare huurwoningen moet niet alleen in stand worden gehouden, maar ook uitgebreid. Bij nieuwbouwplannen wordt gestreefd naar 35 procent sociale woningbouw.

Extra starterswoningen

De ID is voorstander van de bouw van betaalbare starterswoningen die evenwichtig zijn verdeeld over de stadsdelen. Deze woningen hebben bij voorkeur een vloeroppervlak van ± 75m² en een maximale koopprijs van € 160.000 k.k. Wel dient bij de verkoop van deze starterswoningen een antispeculatiebeding te worden opgenomen.

Bouwen voor de midden en hoge inkomens

ID wil dat in de periode, wanneer de economie weer aantrekt, extra woningen gebouwd gaan worden voor de midden en hogere inkomensklasse om zo deze groep naar ons stad te trekken. Dit betekent meer luxe appartementen en grondgebonden woningen met grote tuinen of terrassen. Als bouwlocaties moet bijvoorbeeld de kustlijn een optie kunnen zijn.

ID vindt dat er meer aandacht moet gaan naar kwaliteit dan kwantiteit bij nieuwbouw. ID is geen voorstander van het renoveren van oude gebouwen of woningen die geen historische waarden hebben voor Den Haag. Deze gebouwen kunnen beter gesloopt worden en vervangen door duurzaam te herbouwen. Daarbij moeten wij efficiënter en slimmer met ruimte omgaan aan gezien wij in Den Haag geconcentreerd wonen. We moeten bij nieuwbouw de lucht in gaan daar waar het kan.

Daar waar het stedenbouwkundig past in de wijk willen wij dat de eigenaren van woningen een extra laag kunnen bouwen. ID is een voorstander van geconcentreerde hoogbouw in de binnenstad. Bij deze hoogbouw moet als voorwaarde gesteld worden dat de begane grond en eerste verdieping een positief effect heeft op de sociale veiligheid in het gebied waar de betreffende hoogbouw staat.

Hogere hoogbouw wordt in principe toegestaan in de binnenstad en aan de rand van de stad. Aan de randen van de stad wordt de hoogbouw gecompenseerd door forse openbare ruimte met voldoende groen en speelvoorzieningen en ondergrondse parkeervoorzieningen. Bij hoogbouw in bestaande wijken wordt meer aandacht besteed aan de historische omgeving. Met stevige hoogbouw in het centrum wordt genuanceerd omgegaan. Plannen als die voor het Wijnhavenkwartier en rivierenbuurt / boomsluiterskade zijn hier een goed voorbeeld van.

Het aantal eengezinswoningen voor de middeninkomens dient toe te nemen. De stad telt nog steeds te weinig eengezinswoningen om deze gezinnen echt te binden aan de stad. Het aantal woningen met buitenruimte dient de komende periode te worden vergroot, hiermee wordt de uitstroom van middeninkomens naar de regio beperkt. De huidige trend in zuidwest moet worden voorgezet.

Erfpacht

ID is voor handhaving van het huidige erfpachtstelsel, maar wel onder voorwaarde dat de stijging van de erfpachtcanon in redelijke verhouding staat tot de waardestijging van de grond. ID wil de mogelijkheid handhaven om de erfpacht eeuwigdurend af te kopen.

Bevorderen particulier woningbezit

Particulier woningbezit bevordert de kwaliteit van leefomgevingen. ID wil daarom dat de gemeente met de woningstichtingen afspraken maakt om meer huurwoningen te verkopen. Woningstichtingen die onvoldoende woningen verkopen, kunnen niet op sympathie van de gemeentelijke overheid rekenen bij de toewijzing van nieuwe bouwlocaties. Bij het bevorderen van het eigen woningbezit dient men planmatig tewerk te gaan waarbij onder andere een antispeculatiebeding wordt toegepast.

Bestrijding illegale woonsituaties

De ID vindt dat de gemeente in samenwerking met politie en Justitie streng moet optreden tegen illegale woonsituaties. Illegale praktijken leiden vaak tot mensonterende situaties, verstoren de sociale cohesie van de buurt en werken verloedering in de hand. Momenteel treedt de gemeente op tegen illegale bewoning en overbewoning. De ID wil deze aanpak verder uitbreiden. Eén van de manieren is om de panden van huiseigenaren, die zich schuldig hebben gemaakt aan illegale woonsituaties, te onteigenen.

De gemeente heeft hierin geen wettelijke taak, maar moet als coördinator meer initiatief tonen naar de betrokken instanties. Er moet meer samenwerking komen tussen de gemeentelijke afdelingen om de illegale woonsituaties te voorkomen. Nu wordt er aan de achterkant opgetreden d.m.v. handhaving. De gemeente moet in de toekomst als doel stellen om bij dit proces die woonsituaties te voorkomen en dus aan de voorkant van het proces al actief zijn. Voor het harder optreden tegen huisjesmelkers en illegale woonpraktijken, moet meer geld beschikbaar komen.

Bestrijding hennepsteelt

ID wil een strenge aanpak van de illegale hennepsteelt. Kwekerijen in woonhuizen zijn niet alleen een bron van overlast, maar vanwege het grote brandgevaar, ook levensgevaarlijk. Het aantal ontruiming van hennepkwekerijen moet worden verhoogd. Dit mede doordat zij mede leiden tot een verdere criminalisering van de samenleving. Woningcorporaties en grote woningbeheerders ontbinden consequent het contract met de huurder na constatering van hennepsteelt en moeten de huurders bijhouden op een lijst. Deze huurders zouden gedurende 5 jaar niet meer een woning toegewezen moeten krijgen of een dergelijke woning over kunnen kopen. Politie, justitie, energiebedrijven, fiscus en sociale dienst verhalen gemaakte kosten en gederfde inkomsten op de hennepsteeler. ID is voor een zwarte lijst van hennepkwekers.

Bestrijden vastgoedfraude en grondspeculatie

ID wilt dat er een bredere aanpak komt om vastgoedfraude aan te pakken. Zo is er vanaf 2005 heel veel belastinggeld naar dit project gegaan, maar zijn er bijna geen concrete resultaten geboekt. Het doel moet zijn om de onroerendgoedmarkt meer transparant te maken en minder fraudegevoelig. Op dit moment werken er in de bestrijding van de vastgoedfraude allerlei (private en publieke) organisaties langs elkaar heen. Elke organisatie zit op een schat aan informatie, maar kan er alleen

vanuit het eigen werkveld wat mee doen. Er moet meer samenwerking komen tussen de huidige convenantpartners en dit convenant moet ook worden uitgebreid. De onderlinge informatie-uitwisseling verloopt bijvoorbeeld veel te stroef. Op dit moment is de concrete aanpak van de vastgoedfraudeurs zeer minimaal te noemen, terwijl in dit circuit met fraude miljoenen euro's worden verdiend. Zo moet er op korte termijn een zwarte lijst samengesteld en gepubliceerd worden waarop alle bekende vastgoedfraudeurs vermeld worden. Daarbij moeten de grenzen van de Wet Bescherming Persoonsgegevens meer opgezocht worden.

Bestrijding woonoverlast

Overlast verpest voor veel Hagenaars het woongenot. ID wil daarom een actieplan ter bestrijding van woonoverlast. Uitgangspunt daarbij is dat bewoners eerst zelf moeten proberen om problemen met burens of omwonenden op te lossen. Daarnaast wil de ID in nauwe samenwerking met woningcorporaties werken aan zwarte lijsten voor huurders die stelselmatig overlast veroorzaken. Zo kan voorkomen worden dat overlastgevers die door de ene woningcorporatie uit huis zijn gezet weer een woning kunnen huren bij een andere corporatie. In Den Haag heb je het Meld- en Steunpunt waar woonoverlast, in welke vorm dan ook, aangegeven kan worden. De bekendheid van het Meld- en Steunpunt is echter beperkt. ID is van mening dat het gemeentelijke Meld- en Steunpunt een grootschalige campagne moet beginnen en dan juist in de wijken waar het nodig is om meer bekendheid te creëren.

Aanpakken van verwaarloosde panden

Verwaarloosde panden doen afbreuk aan het straatbeeld en leiden tot verloedering van de buurt. ID is voorstander van het onteigenen van deze panden op het moment dat helder is dat de eigenaar niet het pand vrijwillig willen opknappen.

Versterken seniorenwoningen en woonzorgzones

Het is van groot belang dat het huidige aantal seniorenwoningen voor de stad behouden blijft en verder wordt uitgebreid. Ook dienen de woonzorgzones in Moerwijk, Transvaal en Wateringse Veld te worden versterkt. In andere wijken dienen convenanten tussen woningbouwcorporaties, particuliere vastgoedbezitters en verzorgingstehuizen te worden gesloten om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.

De jongeren de mogelijkheid bieden om in de buurt van hun ouders te wonen. Dit door het bouwen van kangoeroewoningen of starterwoningen in de buurt van groepswoningen / verzorgingshuizen voor ouderen.

Gemaakte afspraken over garantieflexibiliteit worden in ere gehouden. Er wordt samen met de bewoners een onderhoudsplan vastgesteld en dit wordt door corporaties uitgevoerd. Zou dit worden nagelaten, dan krijgen corporaties minder medewerking bij nieuwe plannen of sloopplannen. Als bij sloop verhuisd moet worden, wordt bij toewijzing van nieuwe woningen, gekeken naar het sociale netwerk van met name ouderen. Het gebeurt te vaak dat iemand in een vreemde wijk terecht komt en daardoor de vertrouwde mantelzorg van een kind of buur kwijtraakt. Woonconsulenten dienen hiervoor oplossingen aan te dragen. Terugkeer in de wijk moet gegarandeerd zijn voor hen die dat willen. Hiertoe worden bij grootschalige projecten wisselwoningen beschikbaar gesteld, zodat mensen niet hun wijk uit hoeven, ook niet voor een korte periode. Bij de toewijzing van woningen worden toekomstige bewoners gescreend op hun woonverleden. Hierbij wordt ook gekeken naar de al zittende bewoners. Door gerichte inplaatsing kunnen problemen veelal voorkomen worden.

Er moet een actief beleid komen om welwillende ouderen die nu in te grote woningen zitten te stimuleren kleiner te gaan wonen. Er wordt in samenwerking met de woonconsulent, gezocht naar een passende woning in de buurt zodat het sociale netwerk in stand kan blijven. Hierbij wordt maatwerk geleverd en wordt doorstroming bevorderd. Er worden meer plannen ontwikkeld om betaalbare huizen te bouwen in duurdere wijken.

Nieuwbouwwoningen voor ouderen en gehandicapten worden zoveel mogelijk bij winkel- en zorgcentra gebouwd. Het beperkte aantal woningen voor mindervaliden dient te worden uitgebreid en behouden te blijven voor de doelgroep: ieder nieuwbouwcomplex, ook ouderenwoningen, krijgt tenminste twee liften. Er worden meer levensloopbestendige woningen gebouwd en er komt meer ruimte voor broedplaatsen en alternatieve woonvormen.

Foute bedrijven op zwarte lijst

Er komt een zwarte lijst van ontwikkelaars, particuliere grootverhuurders, aannemers, enzovoorts die zich schuldig maken aan het bouwen, verbouwen, splitsen, samenvoegen en slopen van onroerend goed zonder de benodigde vergunningen. Zij die voorkomen op deze lijst zullen worden bestraft, bijvoorbeeld door ze uit te sluiten bij te gunnen opdrachten. Ook zullen hun activiteiten frequent worden gecontroleerd.

Schotelantennes / GSO-antennes

ID is voorstander van een beleid waarbij nieuw- en oudbouw voorzien worden van één gezamenlijke schotelantenne. Dit zal het straatbeeld ook verbeteren en veel bureaucratische rompslomp m.b.t. bouwvergunningen etc. verminderen. Samenwerking met woningcorporaties en VVE is hierbij van belang.

Leegstand kantoorpanden

De afgelopen jaren is de leegstand bij kantoorpanden fors toegenomen en de vraag naar wonen navenant gegroeid. Eén van de oplossingen voor dit probleem is lang leegstaande kantoorpanden om te turnen tot woningen om zo de leegstand van kantoren pand aan te pakken en aan de vraag naar woonruimte tegemoet te komen.

3. ONDERWIJS

Onderwijs moet gericht zijn op ontwikkeling, toerusting van het individu

ID is van mening dat het onderwijs gericht moet zijn op ontwikkeling, toerusting van het individu. Wat hebt je nodig, niet alleen om jezelf te kunnen handhaven op de arbeidsmarkt, maar om een leven als mens te leiden dat zin heeft. Het gaat er om kennis van allerlei gebied op te doen. Niet alleen maar omdat je daarmee kunt werken, maar omdat je een bagage nodig hebt waaruit je op onverwachte momenten kunt putten. Dit uitgangspunt zie je in het huidige onderwijs steeds minder verwezenlijkt. Het uitgangspunt lijkt nu steeds meer van wat heb je minimaal nodig om overleefd te blijven en wat heeft de markt nodig als het gaat om het aanleren van capaciteiten bij mensen. ID streeft er in dit programma voor een Haagse gemeentelijk onderwijsbeleid naar dat dit soort onderwijs weer in betere zin een betekenis krijgt voor het individu.

Het huidige college van B&W heeft inmiddels een vierjarenplan voor het Haagse onderwijsbeleid gepresenteerd waarmee een heel andere weg wordt ingeslagen. In een toelichting hierop meldde de wethouder voor onderwijs op 11 november 2009 dat hij vooral gaat inzetten op een beleid dat er op gericht zal zijn de leerlingen met de meeste talenten "naar boven te trekken in plaats van dat er heel erg aan de onderkant aan de minder getalenteerde leerlingen steun verleend wordt". Op deze manier zou de laatste categorie wel als vanzelf door de sterkere leerlingen gestimuleerd worden tot betere prestaties. ID kiest hier in ieder geval niet voor. In het Haagse onderwijs vinden wij een erg gedifferentieerde groep aan leerlingen. Veel van de leerlingen zijn gebaat bij resultaatgericht onderwijs met een grote nadruk op taal. Andere leerlingen, en dat kan zijn in de dezelfde school, hebben meer baat bij extra inzet via bijvoorbeeld een plusklas. Een simpele concentratie op de meer getalenteerde leerlingen is dus niet de oplossing.

Vrijheid van onderwijs voor iedereen, verdere scheefgroei in schoolvorming tegengaan

Behoud van artikel 23 van de grondwet. Elk ouder heeft het recht om zijn/haar kind het soort onderwijs te laten genieten die hij of zij wil, ook in een stad als Den Haag.

De demografische ontwikkeling binnen de gemeente Den Haag heeft ertoe geleid dat er in onze stad een groot aantal belijdende moslims woonachtig is. Dit zou gevolgen gehad moeten hebben voor de signatuur van het scholenbestand. Het Nederlandse onderwijsbestel beoogt immers open te staan voor wijzigingen in de maatschappelijke vraag, tot uitdrukking komend in de stichting van nieuwe bijzondere scholen. Gedurende de afgelopen twee collegeperiodes hebben we echter kunnen waarnemen dat schoolstichting van Islamitische scholen (PO en VO) door de zich opeenvolgende colleges van B&W actief is tegengegaan. Dit is overigens ook ten aanzien van Hindoescholen. Naar mening van ID is er door onze Haagse gemeentelijke beleidsvoerders onvoldoende daadwerkelijke onderwijsvrijheid geboden aan de nieuwe bevolkingsgroepen in de stad Den Haag. Dit door een rigide toepassing van aan de 'richting' gekoppelde criteria, alsook door de toegepaste planningsmethodieken die de al langer grote gevestigde schoolorganisaties ernstig bevoordelen ten opzichte van de 'kleine' nieuwe schoolorganisaties. Met andere woorden, binnen Den Haag is er een scheefgroei ontstaan tussen aanbod en vraag: de traditionele onderwijsorganisaties leveren het overgrote deel van het aanbod en de 'vraagpartij' (bewoners en hun organisaties met een Islamitische dan wel Hindoeïstische grondslag) mag bijna alleen de positie van consument innemen. Naar de mening van ID dient deze scheefgroei tegengegaan te worden door een gemeentebestuur dat zich veel neutraler, objectiever moet opstellen bij schoolvorming door schoolorganisaties van de nieuwe Hagenaars. Natuurlijk is het zo dat de overheid randvoorwaarden mag stellen aan de onderwijsprestaties en de positie die deze onderwijsinstellingen innemen ten opzichte van de democratische rechtstaat, overeenkomstig de daartoe vastgestelde onderwijswetgeving. Als wij kijken naar de Haagse scholen met een Islamitische dan wel Hindoeïstische grondslag, zien wij dat deze scholen effectief op beide gebieden nadrukkelijk op een hoger niveau presteren dan de scholen in hun omgeving. ID is dan ook van mening dat het tijd wordt de genoemde scheefgroei binnen Den Haag in de komende raadsperiode middels een actief beleid te wijzigen en kwalitatief goed functionerende schoolorganisaties van nieuwe Hagenaars de kans te geven om te komen tot schoolvorming.

Taalachterstand

Aanpak van taalachterstanden door Voorscholen moet gecontinueerd worden. Ons streven is dat in 2014 100% van de kinderen, die het nodig hebben, de voorschool bezoeken. Dit betekent voortzetting en intensivering van het beleid om kinderen met taalachterstand extra aandacht te geven.

Stages scholieren

Het baart ID zorgen dat met name jongeren met een Islamitische of allochtone achtergrond moeilijk aan een stageplaats komen. ID Den Haag wil de komende periode de stagekansen voor alle Haagse leerlingen verbeteren. Scholen, de rijksoverheid (als grootste werkgever in Haaglanden) én het bedrijfsleven dienen samen te zorgen voor een voldoende aanbod van passende stageplaatsen.

Versterking van het beroepsonderwijs (VMBO, MBO, HBO) door leerwerktrajecten en stages ter aanvulling van het onderwijs. Ook moeilijk plaatsbare jongeren moeten een stageplek kunnen krijgen. Samenwerking met en investeringen vanuit het bedrijfsleven zijn hierbij essentieel. Het huidige virtuele stageloket wat nu een doorverwijs functie heeft moet omgezet worden tot een fysiek te benaderen loket.

De maatschappelijke stage is, naast andere vormen van participatie, een goed instrument om leerlingen meer bij de Haagse samenleving te betrekken. Leerlingen leren op een praktische wijze invulling te geven aan burgerschap, zoals internetles aan ouderen of een uitje te organiseren voor verstandelijk gehandicapten. ID wil dat de gemeente convenanten sluit met het VO en MBO, waarin scholen de taak op zich nemen deze stages aan iedere leerling aan te bieden.

Veiligheid en sfeer op school

Voor een veilige school is het belangrijk dat leerlingen, leraren en andere betrokkenen elkaar kennen en elkaar kunnen vertrouwen. Daarom: kleine scholen en voldoende tijd voor leerkrachten om de leerlingen en hun ouders te leren kennen. Elke school dient daarnaast vertrouwenspersonen in dienst te hebben die geen les hoeven te geven. Leerlingen moeten bij hen frank en vrij terecht kunnen met allerlei vragen en problemen, zonder het risico om via deze persoon alsnog de leerkracht tegenover zich te krijgen.

Agressie, verbaal en non-verbaal, wordt van niemand binnen de school getolereerd. Er moet voldoende *time-out-opvang* zijn voor onhanteerbare leerlingen. Signalen van leerkrachten en leerlingen worden door de schoolleiding direct serieus genomen, onderzocht en met passende maatregelen beantwoord. Zolang de rijksoverheid tekortschiet zet de gemeente ook hier in op gesubsidieerd werk. Conciërges zijn in onze ogen een noodzaak voor iedere school.

Een school moet een geborgen omgeving zijn voor leerlingen en onderwijzend personeel. Leerlingen kunnen zich moeilijk volwaardig ontwikkelen als hun veiligheidssituatie op school niet kan worden gegarandeerd. ID vindt dat scholen grenzen moeten stellen rondom het gedrag van personeel en leerlingen. En daar interventies op kunnen plegen bij overtredingen.

Er moet in het onderwijs een protocol ontwikkeld worden met als uitgangspunt dat kleding van personeel en leerlingen niet schaamteverwekkend mag zijn.

Meer veiligheid en sociale samenhang in en rond de school door voldoende toezicht door volwassenen en vormen van sociale controle. Schoolconciërges, toezicht op pleinen en grote ruimten en aanspreekbare school/wijkagenten zijn daarom belangrijk.

Brede buurtschool

De brede buurtschool moet een combinatie van onderwijs, voor- en naschoolse opvang, kinderopvang, cultuur, sport, maatschappelijk werk en jeugdzorg. Dit om het gesleep met kinderen zo veel mogelijk te voorkomen. De leerkracht met andere disciplines moet zijn / haar taken zo uit kunnen voeren dat deze niet extra wordt belast. Het schoolgebouw moet voor basisschoolleerlingen én ouders de spil van de wijk zijn, waar alle functies rondom opvoeding zijn gecombineerd. Daarbij moet in o.a. de brede buurtschool ruimte beschikbaar gesteld te worden aan organisaties of bewoners voor activiteiten die tot educatie en emancipatie leiden.

Gezond op school

Gezonde voeding, een gevarieerd dieet en lichaamsbeweging zijn effectieve middelen in de strijd tegen overgewicht. ID wil basis- en middelbare scholen stimuleren tot het voeren van een beleid gericht op het voorkomen van overgewicht van leerlingen. Dit de ontwikkeling van lengte en gewicht te monitoren en daar waar nodig is een effectief beleid op uit te voeren, bijvoorbeeld via het programma 'lekker fit'. Ook door het aanbod van calorierijke frisdranken en snacks te vervangen door gezonde en 'lichte' alternatieven.

Voor de bestrijding van het overgewicht van jongeren dient de gemeente verder een stimuleringsbeleid te voeren, bijvoorbeeld door het aantal gymleraren op basis- en middelbare scholen te vergroten die dan niet alleen de gymlessen verzorgen maar ook als sportconsulent taken uitvoeren op het gebied van motorisch remedial teaching.

Het in 2009 ingestelde alcoholverbod op schoolfeesten moet gehandhaafd blijven. Ook dient het verbod op roken en het bezit van tabakswaaren op scholen gehandhaafd te worden.

Vorming van kleinere scholen stimuleren

Schoolgebouwen voor het basisonderwijs worden gebouwd voor ongeveer 200 tot 400 kinderen. Een basisschool waar iedereen elkaar kent, vindt de ID beter voor het kind dan grote anonieme scholen. Elke nieuw te bouwen school heeft recht op een eigen gymlokaal. Dit ter voorkoming van verlies van effectieve leertijd door heen en weer geloop naar een in de buurtliggende sporthal. Scholen krijgen de mogelijkheid extra ruimte te creëren voor bijvoorbeeld toneel, voordracht, creativiteit en kunst (bijvoorbeeld kalligrafie, Ebru).

Ook in het voortgezet onderwijs is het van belang dat schoolgebouwen klein en goed over de stad gespreid zijn. Onze leidraad is hoe lager het onderwijsniveau hoe kleiner de school. Daarbij moet het situeren van de brugklassen van het VO in gebouwen van het PO gestimuleerd worden.

Daar waar mogelijk is wordt bij scholengemeenschappen de MAVO geherintroduceerd, dit onder andere om de doorstroomkans van leerlingen naar de HAVO te bevorderen.

De omvang van een school voor praktijkonderwijs, VMBO en HAVO/VWO zou niet ver boven de grootte moeten liggen, waarop deze nog rendabel geëxplodeerd kunnen worden. Een beperkte schaalgrootte geeft voordelen bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid en verzuimbewaking.

In de gehele stad moet een passend schoolaanbod bestaan. De praktijkopleiding op het VMBO moet een vakwerkschool worden, waar jongeren een opleiding krijgen voor een echt beroep. Jongeren die minder met hun hersenen willen werken de kans geven om hun handen te gebruiken.

ID vindt dat zelfstandige gymnasia behouden moeten blijven. Wel dienen deze scholen gestimuleerd te worden opdat het leerlingenbestand meer een afspiegeling wordt van de gedifferentieerde Haagse samenleving.

Ook een door Brussel gefinancierde Europese School zou voor Den Haag als internationale stad een aanwinst zijn. De gemeente moet zich daar actief voor inzetten.

Ouderparticipatie en huisbezoek

In het kader van ouderparticipatie stimuleert de gemeente de VO scholen tot het creëren van middag en avond MAVO en HAVO opleidingen voor de ouders van leerlingen van die VO scholen. Op het basisonderwijs worden cursussen gegeven aan ouders van leerlingen van die basisschool. Het vergroot de kansen van ouders bij het verwerven van een goede maatschappelijke carrière en helpt hen bij de ondersteuning van het leerproces van hun kinderen in de thuissituatie.

ID wil terug naar een tijd waarin Leerkrachten in staat gesteld en gestimuleerd worden om huisbezoeken af te leggen, te beginnen bij de nieuwe leerlingen. ID wil dat de gemeente inzet op gesubsidieerd werk in het onderwijs zolang scholen onvoldoende geld van het rijk krijgen voor meer personeel (opstap banen). Scholen worden in staat gesteld onderwijsassistenten en klassenassistenten in te zetten of te behouden.

De ouderbetrokkenheid ligt binnen het voortgezet onderwijs op een lager niveau dan binnen het basisonderwijs. Toch vindt ID het van belang dat ouders ook de school kennen en dat leerkrachten de ouders en de thuissituatie van de leerling kennen. Dat vergemakkelijkt het contact tussen docent en leerling, wat bevorderlijk is voor het leerproces. Leerkrachten moeten hier de tijd voor krijgen. Bij inschrijving sluiten de scholen en ouders een overeenkomst waarin afspraken worden gemaakt over actieve ouderparticipatie, zoals het bezoek van ouderavonden.

Meer ontmoeting

Het tegengaan van zwarte en witte scholen, segregatie als object van gemeentebestuur voorstellen is een hypocriete aangelegenheid van de oude politiek. ID is en blijft voor een vrije schoolkeuze. ID is voorstander van dat scholen vanuit hun eigenheid (zwart of wit) wel onderling ontmoetingsprojecten uitvoeren om tot kennisuitwisseling en wederzijds begrip te komen. Het stimuleringsproject hiertoe dient voortgezet te worden.

Lerarenopleiding

Gemeente Den Haag continueert zijn onderhandelingen met het ministerie om te komen tot vestiging van een lerarenopleiding in Den Haag. Hiermee kan een bijdrage geleverd worden aan het nijpende docententekort in het VO.

Terugdringen schoolverzuim

Schoolverzuim is vaak een eerste stap op het verkeerde pad. De ouders hebben in de aanpak hiervan een eerste verantwoordelijkheid. Daarin moeten zij ondersteund worden o.a. door een handhaven van het huidige verzuimprotocol. Verder dienen alle basisscholen betrokken te worden bij het verzuimprotocol. Scholen die aan dit verzuimprotocol willen deelnemen moeten daartoe faciliteiten ter beschikking gesteld te krijgen.

Goede huisvesting voor alle scholen.

Het huidige gemeentelijke beleid wordt voortgezet! Bij de toekenning van nieuwe onderwijshuisvesting moet echter geen onderscheid gemaakt worden in de onderwijsvisie / denominatie van de school.

Het geld wat is bedoeld voor onderwijshuisvesting moet ook daadwerkelijk door de gemeente voor dit doel worden uitgegeven en niet worden opgepot of als buffer dienen voor slechte tijden.

Bij grotere christelijke onderwijskoepels zijn uit verkregen subsidies flinke financiële reserves opgebouwd, die niet een reëel verband houden met het overleefend houden van een aanvaardbaar weerstandvermogen voor de organisatie. Het is dus onverklaarbaar dat deze financiële middelen niet ingezet worden voor het onderwijs aan de kinderen. De Algemene Onderwijsbond (AOB) voert hier al twee jaar actie op. Vanuit de gemeentelijke overheid dienen initiatieven ontwikkeld te worden die dit oneigenlijk oppotten van onderwijsgeld tegengaat.

Gebouwen met een onderwijsbestemming zoals Viljoenstraat, Kempstraat en Wouwermanstraat dienen hun onderwijsbestemming te behouden. Gezien in deze gebieden veel vraag is naar kinderopvang, weekendschool enz.

Leer / werkplicht 18+

ID wil de sluitende aanpak voor jongeren continueren: iedereen tot 27 jaar, die nog geen startkwalificatie heeft behaald, heeft een werk/leerplicht. ID vindt dat je mag verwachten dat jongeren iets doen voor de samenleving als tegenprestatie voor een uitkering en daarbij tegelijkertijd zelf hun kans op een baan vergroten.

4. MOBILITEIT

Een leefbare en economisch vitale stad moet goed bereikbaar zijn. De aanleg van meer wegen is echter vaak geen oplossing voor het mobiliteitsprobleem. Bundeling van het autoverkeer op hoofdwegen kan de bereikbaarheid én de leefbaarheid verbeteren. Daarnaast moet de groei van de automobilititeit worden geremd door heffingen, investeringen in het openbaar vervoer en bevordering van het fietsgebruik, waardoor filedruk plus uitstoot van uitlaatgassen verminderd wordt.

ID kiest dan ook voor:

- Een autoluwe binnenstad om te komen tot een substantiële vermindering van de uitstoot van fijnstof en een aantrekkelijker verblijfsklimaat. Ter compensatie van deze afname van vervoerscapaciteit stelt ID voor dat het openbaar vervoer in de zone van de binnenstad voor een ieder gratis moet zijn.
- Het doortrekken van Randstadrail naar Scheveningen.
- Het structureel verbeteren van de voorzieningen voor het langzaam verkeer. Dit door aanleg van vrije fietspaden, groenlicht fases, diefstalveilige fietsparkeervoorzieningen, enzovoorts. Voor kinderen bijvoorbeeld is het fietsen nog te vaak een levensbedreigende aangelegenheid. De scheiding met (zwaar vracht)verkeer moet duidelijk zijn, dit middels uitvoering van een langdurig en consequent uitgevoerd beleid op het tot stand brengen van een veilige fietsinrichting van de openbare weg.
- Het aanleggen van Transferia, ook in de buurt van de gratis openbaar vervoer binnenstadszone.
- Daar waar mogelijk is, bestaande autovoorzieningen verbeteren zodat je beter de stad *uit* kunt komen. Dit zonder dat bewoners opgescheept raken onaanvaardbare problemen. ID is dan ook voor voltooiing en verbetering de Centrumring met de Schenkboog en het (oude) Mercuriustracé op korte termijn.
- Beter toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor minder mobiele en mensen met jonge kinderen. Kinderwagens en rolstoelen vriendelijk openbaar vervoer.

Aanleg transferia o.a. onder Prins Clausplein

Verder moet er in het Haaglanden overleg ingebracht worden de aanleg van transferia voor de centra van Zoetermeer, Delft, Leidschendam / Voorburg en Den Haag. Daarnaast kunnen aan de stadsrand meerdere kleinere transferia worden aangelegd voor bezoekers uit de regio. Deze kunnen dan verder reizen met de RandstadRail (Park & Travel) of per fiets (Park & Bike). Nabij of onder het Prins Clausplein dient een grootschalig transferium te worden aangelegd voor bezoekers van buiten de regio die de binnenstad, Scheveningen bezoeken.

Aansluiting op regionale fietspaden

Bijzonder aandacht moet er zijn voor veilige en snelle fietspaden vanaf de randen van de stad naar de binnenstad en Scheveningen. Deze moeten goed aansluiten op bestaande regionale fietspaden.

Regionaal Openbaar Vervoer

De komst van RandstadRail heeft een revolutie teweeggebracht in het reizen per openbaar vervoer: snel, comfortabel en rechtstreekse verbindingen in de regio. ID is van mening dat daar waar mogelijk is tramlijnen in de regio dienen te worden opgewaardeerd naar RandstadRail kwaliteit.

Veiligheid bus en tram vergroten, conducteurs terug op de tram:

Nog steeds voelen teveel reizigers zich onveilig in het openbaar vervoer. ID wil daarom dat de conducteur terugkeert op de tram. Deze conducteur op de tram moet toegerust worden met meer bevoegdheden: vervoersbewijzen controleren en tegelijkertijd aanwezig is voor ingrijpen bij ongeregelde heden.

Handhaven verkeersregels

Veel verschillende mensen en vervoermiddelen maken gebruik van dezelfde routes in onze compacte stad. De veiligheid van kwetsbare weggebruikers is niet altijd gegarandeerd. ID staat voor het goed handhaven van verkeersregels en een stevig verkeersveiligheidsbeleid voor fietsers en voetgangers. Dat doen we door een slimme herinrichting van zogenaamde black spots – plekken waar regelmatig ongelukken gebeuren. Zo kunnen voor fietsers meer aparte fietspaden worden aangelegd – vooral richting scholen. De ID is voorstander van regelmatige verkeerscontroles, van zowel auto's als scooters en fietsers. Te hard rijden, rijden onder invloed van alcohol en drugs en het rijden zonder helm krijgen daarbij nadrukkelijk aandacht. ID wil dat op alle scholen weer verkeerslessen worden ingevoerd. Een groene golf is belangrijk, maar dit mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid. Woongebieden worden omgezet in 30 kilometerzones, met name in de buurt van druk bezochte instellingen, zoals scholen, gebedshuizen, enzovoorts. ID vindt het daarbij belangrijk dat initiatieven voor een dergelijk regime door bewoners worden ondersteund. Een huis-aan-huisenquête kan hierbij uitkomst bieden.

Meervoudig ruimtegebruik: bebouwde parkeeroplossingen

ID wil in de komende periode een duurzame oplossing bieden voor het parkeerprobleem in de stad: meervoudig ruimtegebruik door bebouwde (ondergronds of bovengronds) autobergingen. Een relatief kostbare oplossing, maar gelet op de gewenste verdeling van ruimte de enige duurzame keuze. Dergelijke voorzieningen zijn op diverse plaatsen reeds gerealiseerd, maar functioneren onvoldoende. Er zal nadrukkelijk een beleid uitgevoerd moeten worden die de gebruiksveiligheid van deze parkeervoorzieningen sterk verbeterd waardoor het reële gebruik door bewoners zal toenemen.

Betaald parkeren alleen bij draagvlak wijkbewoners

Betaald parkeren is een goed instrument om de parkeerdruk te reguleren en kan alleen worden ingevoerd indien er voldoende draagvlak is onder de buurtbewoners. In de buitengebieden van de stad behoort de toepassing van blauwe zones ook tot de mogelijkheden. In de binnenstad zijn meer parkeergarages gewenst om de parkeerdruk op straat te verminderen en om straten en/of lanen weer hun klassieke aanzien terug te geven.

Onderhoud voet- en fietspaden en wegen

Slecht wegdek zorgt voor een vermindering van de doorstroming en de verkeersveiligheid. ID wil het budget voor het onderhoud van wegen, voet- en fietspaden daarom structureel verhogen.

Meer keuze bij taxigebruik

ID wil dat de consument bij taxivervoer meer keuzevrijheid krijgt dan nu het geval is. Zo zal een systeem van minitaxi's, zoals dat bijvoorbeeld in de steden van rond de Middellandse Zee gebruikelijk is, ingevoerd moeten worden. Hierdoor kan er tegen een vaste prijs veel meer combiriten gemaakt worden, die zowel voor de consument alsook t.a.v. vervoerscapaciteitsvergroting voordelig is. T.a.v. de invoering van deze diversificatie van het taxivervoer zal natuurlijk overleg met taxichauffeurs en bedrijven moeten . Naar de mening van ID is echter een verdere diversificatie van het taxivervoer noodzakelijk om tot een effectiever vervoersaanbod te komen.

5. SPORT

Voor veel mensen, oud en jong, is sport, zowel actief als passief, in georganiseerd of ongeorganiseerd verband, een goede mogelijkheid om sociale contacten aan te gaan en te onderhouden. Sport is ook belangrijk voor de gezondheid. Gebrek aan beweging is een belangrijke oorzaak van overgewicht. Bovendien draagt sport zonder al te veel (financiële) inspanning van de overheid haast vanzelf bij aan de maatschappelijke samenhang. De sportvereniging is een ontmoetingsplaats voor Hagenaars met verschillende achtergronden. Eventuele discriminatie bij de organisatie van sportbeoefening moet daarom effectief bestreden worden. Op zo'n manier kunnen ook groepen betrokken worden die nu nog buiten de sportlijnen staan, zoals vrouwen die gescheiden willen sporten. Sport is bovendien een sector van het openbare leven waarin zeer veel vrijwilligers dag in dag uit bezig zijn. Ook voor deze mensen is sport een zinvolle vrijetijdsbesteding.

Sport en alcohol gaan niet samen

Het bestaande beleid van het tegengaan van alcoholconsumptie in sportkantines moet nadrukkelijker gehandhaafd worden.

Sportaccommodaties

- * Gymzalen op school moeten verder opengesteld worden voor de wijkbewoners om sportactiviteiten te ontplooiën.
- * Gemeentelijke sporthallen moeten tegen redelijke huurprijs verhuurd kunnen worden aan belangstellenden die daar sportactiviteiten willen ontplooiën.
- * Een fijnmazig netwerk van sportaccommodaties in de wijken is bijzonder wenselijk.
- * Gemeentelijke sporthallen dienen niet voor privé-aangelegenheden gebruikt te worden, die geen relatie hebben met sport.

Financiële drempels bij sportbeoefening wegnemen

Het wegnemen van financiële drempels die de toegang tot de sportwereld belemmeren, o.a. door inzet van de Ooievaarspas, jeugdpassen en de vrijwilligerspas. Het ingezette beleid moet verder verbeterd en voortgezet worden.

Sport en jongeren

Continuering het convenant allochtone jongeren aan sport. Dit na 2010 voortzetten met gemeentelijke middelen.

Sport en onderwijs

Onderwijsinstellingen voor het PO en het VO moeten in de gelegenheid gesteld worden het gymprogramma volledig uit te kunnen voeren (twee keer per week gymnastiek). Dit zowel ten aanzien van accommodatie alsook roostertechisch. Er moet voor gezorgd worden dat leerlingen ook naschooltijd kunnen sporten: iedere school moet hiervoor kunnen beschikken over een combinatiefunctionaris.

Sport en ouderen

Bij het stimuleren van deelname aan sportactiviteiten moeten ouderen de grotere aandacht krijgen. Hierbij moeten targets gesteld worden die leiden tot een veel grotere deelname van zowel autochtone als allochtone ouderen aan sport.

Commerciële sportorganisaties

Geen cent meer van de belastingbetaler naar ADO Den Haag. Elke relatie tussen de gemeentelijke overheid en deze instelling dient afgebouwd te worden. Alleen levensvatbare commerciële sportorganisaties die kunnen functioneren op basis van een eigenstandige exploitatieopzet kunnen op samenwerking met de gemeente Den Haag rekenen.

Zelforganisatie en sportverenigingen

Door de gemeente moet een beleid opgestart worden waarbij maatschappelijke organisaties (waaronder zelforganisaties) en sportverenigingen elkaar versterken als het gaat om het vergroten van de deelname aan de georganiseerde sportbeoefening. Zo staan de groepen die deelnemen aan

verschillende takken van sport nog niet in verhouding tot de samenstelling van de bevolking. Als het gaat om de besturen van de sportverenigingen dan is de verhouding al helemaal zoek.

Zwemmen

ID is voorstander om het aantal m3 zwemwater in Den Haag uit te breiden. Hierdoor kan in het PO eerder gestart worden met het schoolzwemmen waardoor het risico van verdrinking van jonge kinderen verkleind kan worden. Geen leerling mag de basisschool verlaten zonder zwemdiploma. Grotere stadsdelen zoals Centrum en Escamp verdienen een echt zwembad. Zwembad op de plek van het Karwei complex. Hierdoor kunnen meer mensen deelnemen aan de edele zwemsport, ook wanneer zij dit gescheiden willen doen.

Olympische spelen

ID houdt zich niet bezig met dromen en is dus geen voorstander om zijn tijd te steken in het binnenhalen van de Olympische spelen 2024.

Gehandicapte sporters: in het gemeentelijke beleid dient onverminderd aandacht te blijven voor de sportbeoefening van de gehandicapte sporters. Bijvoorbeeld kan gedacht worden aan aanpassingen van sportfaciliteiten of een uitbreiding van het aantal kilometers dat wordt vergoed voor vervoer van en naar sportfaciliteiten.

6. BURGER & OVERHEID

Een stad voor alle burgers, voor eenheid in de samenleving!

Meer directe invloed van de burgers op de lokale besluitvorming is hard nodig. Dit onder andere door consultatie vooraf bij door de raad te maken politieke hoofdkeuzes, maar ook door achteraf duidelijker verantwoording afleggen aan de kiezer. De verschillende groepen burgers in de stad hebben tot nu toe niet allemaal dezelfde mogelijkheden gehad om hun stem te laten horen. Islam Democraten is er op uit dat *alle* Hagenaars (of je ouders hier nu wel of niet geboren zijn, maakt niet uit) eindelijk betrokken worden in het besluitvormingsproces.

De ID kiest dan ook voor:

- * Een systeem van gekozen burgemeesterschap.
- * Het instellen van een correctief referendum, waarmee burgers - op politieke keuzes die er toe doen - aan het eind van alle afwegingen doorslaggevend hun zegje kunnen doen.
- * Het verder promoten van het 'burgerinitiatief', waarop het apparaat zo wordt ingesteld dat deze niet het lot van een doodgeboren kindje ten deel valt.
- * Wethouder weg staf / bestuursadviseur weg.
- * Het verder vormgeven aan de stadsdeelwethouder, die voor de stadsdeelbevolking een programmatisch en financieel helder beleid voert, het gedeconcentreerd werken van de gemeente in het betrokken stadsdeel aanstuurt en daarover jaarlijks aan een door de gemeenteraad benoemde representatieve stadsdeeladviescommissie verantwoording voor aflegt. Om te beginnen dit als een pilot uitvoeren in een van de stadsdelen.

Versterken financieel toezicht op uitgevoerd beleid

In de representatieve democratie heeft de gemeenteraad, werkend in een dualistisch systeem, als één van haar belangrijkste taken het toetsen van de uitvoering van het collegeprogramma. Een evident middel hierbij is na te gaan of financiële middelen, belastingcenten van de burger, bij de uitvoering van het programma juist zijn uitgegeven. ID wil dan ook dat de rekenkamercommissie verder versterkt wordt. De fracties dienen hierdoor meer ondersteuning te krijgen voor beleidsevaluatie en desnoods aanvullend onderzoek. Dit mede gelet op een doelmatiger samenstelling van het ambtelijk apparaat en een efficiënte bedrijfsvoering, waardoor als het even kan ook de lokale lasten voor de burger beperkt kunnen worden.

Deregulering

Wij willen dat in de komende periode alle gemeentelijke regelgeving nog kritischer op nut en noodzaak getoetst wordt. Overbodige en tegenstrijdige regels worden afgeschaft. Om te beginnen door het afschaffen van de welstandcommissie.

Verdere verlaging OZB.

Op 1 januari 2006 is het gebruikersdeel van de onroerendzaakbelasting (OZB) afgeschaft. De ID wil een verdere verlaging van het eigenarendeel van de OZB. Verder levert de gemeente inzicht in de hoogte en het doel van lokale lasten als de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente moet jaarlijks één verzameloverzicht sturen en maandelijks betaling mogelijk maken.

Vermogen voor vermogen. De komende jaren staat Den Haag voor enkele forse investeringen in onder andere het riool. Om de voorziene stijging van bijvoorbeeld de rioolheffing op te vangen, wil de ID incidentele meevallers aanwenden voor noodzakelijke investeringen in de boven- en ondergrondse infrastructuur. ID hanteert de stelregel 'vermogen voor vermogen' bij de eventuele verkoop van het gemeentelijk aandeel in Eneco, Woningbeheer en de HTM.

Efficiënter gebruik gebouwen. De gemeente bezit een veelheid aan panden in de stad. ID wil dat deze ruimtes efficiënter worden gebruikt. Bij leegstand of suboptimaal gebruik, moeten panden worden verkocht. Schoolgebouwen / welzijninstellingen moeten hun bestemming behouden gezien de maatschappelijke belang voor de bewoners.

7. INTEGRATIE

Eenheid in de samenleving

Den Haag is een stad met vele culturen. ID wil werken aan een stad waarin verschillende groepen niet langs elkaar leven, maar met elkaar een samenleving vormen. ID staat voor integratie vanuit een principiële en realistische kijk op de samenleving met behoud van de eigen identiteit. Alle Hagenaars moeten zich daarbij sociaal-economisch kunnen emanciperen en kunnen deelnemen aan het sociaal-culturele leven met behoud van hun eigenheid. Mensen moeten de Nederlandse taal willen leren. Anderzijds vergt vestiging in Den Haag ook een commitment om werk te willen maken van het burgerschap van deze stad.

Expats

Dit geldt voor iedereen die in Den Haag woonachtig is. Dus ook voor de buitenlandse werknemers van internationale instellingen en bedrijven en hun familieleden. In het gemeentelijk beleid dient in de komende periode meer aandacht te zijn voor het versterken van de binding (taal en cultuur) met Den Haag door medewerkers van internationale organisaties. Zij die werken bij internationale instellingen (meestal westerse allochtonen) en wonen in Den Haag dienen met hun gezinnen volwaardig deel uit te maken van de Haagse samenleving. ID vindt dat ook zij nu in het gemeentelijk integratiebeleid buiten de boot vallen. ID is van mening dat ook zij in aanmerking dienen te komen voor een cursus Nederlands.

Inburgeringverplichting

ID heeft geen principiële bezwaren tegen verplichte deelname aan taal- en inburgeringcursussen en de daaraan verbonden werkstages voor nieuwkomers. Het moet echter mogelijk zijn om gescheiden inburgeringcursussen te faciliteren om zo potentiële inburgeraars te kunnen verleiden. ID vindt verder dat oudkomers tussen 45 tot 60 jaar, die een inburgeringverplichting hebben, vrijgesteld moet kunnen worden van de cursussen. In plaats hiervan moeten zij de mogelijkheid krijgen aantrekkelijke taalcursussen te kunnen volgen met name gericht op verbale beheersing van de Nederlandse taal (conversatie). Vervolgens, als hier de reële noodzaak voor aangetoond kan worden, is leren lezen en schrijven een optie. Op deze manier wordt er tegemoet gekomen aan een reële behoefte aan taalverwerving onder de oudkomers, die voornamelijk bestaat uit analfabeten.

Praktisch leren en borgen van het aangeleerde

Aandacht voor het leren beheersen van de Nederlandse taal door doen en leren in plaats van alleen via 'theoretische' lessen. Ook moet er aandacht zijn voor het onderhouden van de Nederlandse taal. ID vindt dat na het behalen van de inburgeringcursus, activiteiten aangeboden moeten worden die leiden tot het vasthouden van de aangeleerde kennis en de uitbreiding daarvan. Voorbeelden hiervan zijn: leerstages gericht op toeleiding naar de arbeidsmarkt en of doorstuderen.

Werk en integratie

Werk is de beste manier om de taal te leren en te integreren in de Haagse samenleving. ID is voorstander van duale trajecten waarbij werk en taalcursussen worden gecombineerd. Een goed aanbod van inburgeringcursussen dat aansluit op de arbeidsmarkt en is toegesneden op de verschillende opleidingsniveaus en talenten van nieuwkomers heeft onze voorkeur.

Integreren bij de gemeente

Het gemeentelijk personeelsbestand moet zo goed mogelijk een afspiegeling vormen van de Haagse samenleving. Ook in hogere functies moeten nieuwkomers vertegenwoordigd zijn. Jaarlijkse rapportages over het aantal personeelsleden van niet-westerse afkomst en hun functieniveau zijn hiervoor een beleidsinstrument.

Aandacht voor religie

Het belang van religie en levensbeschouwing voor de samenleving wordt onvoldoende onderkend in het integratiedebat. Religies kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan het versterken van de normen en waarden in Nederland.

Ruimte voor gebedshuizen

Diverse religies ondervinden problemen bij het vinden van ruimten in Den Haag. Met name moskeeën. ID vindt dat de diverse religies de mogelijkheid dienen te krijgen ruimten te huren die eigendom zijn

van de gemeente. Veel panden die (indirect) eigendom zijn van de gemeente staan vaak langdurig leeg.

Voor religieuze organisaties, vooral de moskeeën, die een eigen gebouw willen kopen of realiseren dient in bestemmingsplannen voldoende ruimte te zijn gereserveerd. De gemeente dient binnen de grenzen van het bestemmingsplan alle medewerking te verlenen aan de realisatie van een gebedshuis. Recht op gelijke faciliteiten voor verschillende geloofsgemeenschappen. Dit geldt ook voor de bouw van religieuze gebouwen, het realiseren van begraafplaatsen en zorginstellingen functionerend vanuit een bepaalde denominatie.

Ruimte voor identiteitsgebonden organisaties

ID vindt dat religie een belangrijke rol speelt in de samenleving. De betekenis van religieuze- en levensbeschouwelijke organisaties voor de stad wordt echter onvoldoende erkend in het gemeentelijk beleid. Moskeeën, kerken, mandirs, synagogen en levensbeschouwelijke organisaties hebben op jaarbasis een enorme inzet van vrijwilligers, die onmisbaar zijn voor het in stand houden van zorgnetwerken in de stad. De gemeente dient haar medewerkers te trainen om dit belang te leren onderkennen. De algemene welzijnsinstellingen en de levensbeschouwelijke organisaties dienen in gelijke mate voor subsidie in aanmerking te komen onder de algemene condities die de gemeente stelt.

Godsdienstvrijheid en extremisme

Iedereen heeft in Nederland de vrijheid een vereniging op te richten op basis van religie en/of cultuur. Je moet vrij zijn er lid van te worden en vrij zijn om er uit te stappen. Geloofsbeleving mag echter nooit leiden tot discriminatie of uitsluiting. Men mag die vrijheid gebruiken zolang men de ander daarin niet beknot. Elk individu heeft het recht om een hoofddoek te dragen en niet uitgesloten te worden door de gevestigde orde. Dit moet niet als een belemmering beschouwd worden om mee te kunnen participeren.

Sport en cultuur als smeerolie voor integratie

Sport en cultuur kunnen een belangrijk instrument zijn om de integratie te versterken. Jong en oud ontmoeten elkaar op het toneel, op het sportveld of het plein om samen toneel te spelen of te sporten. Tijdens of na de ontmoeting worden waarden, opvattingen en gedachten uitgewisseld die kunnen leiden tot het vergroten van wederzijds respect. ID is dan ook voor het opzetten van een voetbalcompetitie waar wijken tegen elkaar gaan spelen. In elk wijk wordt een team gevormd uit jongeren uit de eigen wijk en deze teams uit verschillende wijken gaan tegen elkaar voetballen. Deze wedstrijden zullen plaatsvinden op pleintjes en elke wedstrijd zal in een bepaald maatschappelijk thema staan. Het winnende team wordt beloond. De bedoeling is elkaar ontmoeten en elkaar begrijpen.

Moedertaal

Het gebruiken en onderwijzen van de moedertaal moet niet gezien worden als een belemmering in de participatie binnen de Haagse samenleving. Daar waar mogelijk is moeten burgers onderling ook hun moedertaal kunnen bezigen. Het is voor de mens zeer wel mogelijk om meerdere talen te beheersen, wat juist een voordeel kan zijn bij het streven naar een succesvolle maatschappelijke carrière.

Stimulering ondernemerschap.

Gelijke behandeling sociaal culturele vrijwilligersorganisaties. ID hanteert dezelfde subsidiecriteria voor alle vrijwilligersorganisaties. Subsidies worden alleen verleend aan projecten en activiteiten met een expliciet doel, zoals integratie of begeleiding van jongeren en ouderen. De activiteiten moeten in principe open staan voor alle Hagenaars.

Discriminatie

Het is ongeoorloofd een maatschappelijk uitsluitend onderscheid tussen mensen te maken op grond van bepaalde kenmerken. Desondanks is dit een wereldwijd (en dus ook in onze stad) probleem dat om continue bestrijding vraagt. Bijvoorbeeld discriminatie van bewoners door banken, die hypotheek weigeren enkel om de reden dat een aanvrager woonachtig is of was in de Schilderswijk of Transvaal. Discriminatieklachten vragen om een serieuze behandeling en de oorzaken ervan moeten achterhaald worden. Discriminatie kan op pure vooroordelen en onbekendheid berusten, maar komt vaak niet zomaar uit de lucht vallen.

Er zijn regelmatig aanleidingen waardoor mensen van verschillende achtergronden elkaar wantrouwen. Die aanleiding moet op tafel komen en besproken worden om samen tot een oplossing

te geraken. Het probleem van onbekendheid met elkaar kan op een structureel niveau worden bestreden door tweedeling tegen te gaan door de uitvoering van de ID-visie op wonen, onderwijs en welzijn. Wat hierbij belangrijk is dat een te voeren beleid niet uitgaat van oude ideeën rondom segregatie, zeker wanneer een stad al in belangrijke mate een allochtoon karakter draagt. De oplossing om discriminatie tegen te gaan moet dan vooral gezocht worden in de emancipatie van de nieuwe groepen Hagenaars, waarbij ook zij bijvoorbeeld op "het zand" woonachtig zullen raken.

Gelijke kansen op sociaal-economisch terrein

Binnen de Haagse gemeentegrenzen liggen zowel zeer rijke als heel arme wijken. De armste wijken van Den Haag, gelegen op het veen, worden voor een groot deel bevolkt door Hagenaars uit landen van buiten de Europese Unie. De werkloosheid ligt er hoger dan gemiddeld. Ook de schooluitval is er hoger. Men woont in relatief kleine huizen met grote gezinnen. Kinderen hebben vaak weinig plek om rustig huiswerk te maken. Gevolg hiervan is dat deze nieuwe Hagenaars minder kansen hebben: op werk en op een gelijkwaardige deelname aan de samenleving. Daarom doen wij voorstellen op het gebied van wonen, welzijn en onderwijs waarmee zij hun kansen kunnen vergroten.

Participatie en emancipatie is *de* manier om elkaar te leren kennen. Werk kan hier een grote rol in spelen. Daarom moet de gemeente (betaalde) stages aanmoedigen. Ook een grotere deelname aan de arbeidsmarkt van hoger opgeleide nieuwe Hagenaars maakt meer gelijkwaardigheid mogelijk. Bij gemeentelijke *aanbestedingen* moet op dit criterium een streng geselecteerd worden: de gemeente wendt daarbij haar economische invloed aan om via haar zakelijke partners gelijke kansen af te dwingen.

8. ARMOEDE BESTRIJDING

ID vindt dat niemand aan de kant hoeft te blijven staan. Het verrichten van goede werken (amel salih) is een groot goed. Burgers dienen op de eerste plaats aangemoedigd te worden om te gaan werken. Indien men hier, om reële omstandigheid niet toe in staat is, dient men zich in te zetten voor het algemeen belang. Zij die hierin actief betrokken zijn behouden de rechten die aan een wettelijke uitkering worden ontleend.

Voor de rechthebbenden op een uitkering moet:

- inkomensondersteuning gericht op de persoonlijke situatie door bijzondere bijstand en het Ooievaarsfonds, mogelijk blijven,
- een dagkaart openbaar vervoer voor 55+ ter waarde van 1 euro ter beschikking worden gesteld,
- kwijtscheldingsmogelijkheden, vrijstelling van gemeentelijke belastingen en heffingen voor bijstandsgerechtigden en inkomensafhankelijkheid bij de tarieven voor de gemeentelijke dienstverlening, gecontinueerd,
- de aanpak van de schuldenproblematiek worden verbeterd, enerzijds door schuldsanering o.a. via de GKB, maar ook door gerichte instructie hoe de thuishuishouding beter zou kunnen verlopen,
- geëigende voorlichting over wettelijke rechten, zoals de tegemoetkomingen op het gebied van huur en ziektekostenverzekering.
- de toegang tot maatschappelijke initiatieven op het gebied van armoedebestrijding zoals de Voedselbank of de Weggeefwinkel makkelijk gemaakt worden.

Bij langdurige afhankelijkheid van een uitkering dienen middelen direct ten gunste te komen van het kind in de vorm van schoolboeken, aanvullende leermiddelen, een muziekinstrument of sportkleding. De subsidiegrenzen aan de diverse fondsen mogen hiertoe worden verruimd en ook worden opengesteld voor ouders die wel een baan hebben, maar niet in staat zijn hun kinderen en jongeren te laten deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten. Dit mede ter voorkoming van de armoede val.

Activerend arbeidsmarktbeleid

Hagenaars met recht op uitkering hebben een keuze: reïntegratie, scholing of sociale activering (vrijwilligerswerk of stage bij een werkgever). Enerzijds is er het recht op een uitkering, maar anderzijds ook de verplichting om deel te nemen aan de samenleving. Het werken met behoud van uitkering moet er op gericht dat de uitkeringgerechtigde zo snel mogelijk weer een regulier betaalde baan vindt. In te zetten begeleiding en opleiding vormen dan ook een onlosmakelijk onderdeel van het programma.

De ooievaars- en opstapbanen zijn nog steeds gesubsidieerd, maar meestal nog maar voor twee jaar. Daarna bestaat er geen baangarantie. Onderzocht moet worden of een studie- of baangarantie voor deze groep, dan wel een gegarandeerde doorstroom naar een reguliere, normaal betaalde baan in het leven geroepen kan worden.

Eén loket voor alle WMO en WWB

Het is mooi dat er inmiddels één loket voor iedere kansarme Hagenaar is met maar één aanspreekpunt voor advies, voorlichting en ondersteuning. Naar de mening van ID moet dit nog wel beter gepromoot worden bij alle inwoners van Den Haag die hier voor in aanmerking komen.

Bestrijding uitkeringsfraude

Het maatschappelijke draagvlak voor een goed sociaal vangnet kan alleen in stand blijven als de gemeente streng optreedt tegen fraudeurs. Via moderne middelen op het gebied van ICT, koppeling van bestanden, dient fraude opgespoord en via het opleggen van sancties tegengegaan te worden.

9. CULTUUR

Den Haag bezit enkele belangrijke culturele 'instituten': het Gemeentemuseum, het Mauritshuis, het Nederlandse Danstheater, het Residentieorkest en het Nationale Toneel. Tegelijkertijd is de participatie van jongeren en nieuwkomers met een niet-westerse achtergrond aan het Haagse cultuuraanbod vaak uiterst gering. Cultuur moet echter voor iedereen aantrekkelijk en toegankelijk zijn! Pas dan kan cultuur een bindmiddel zijn. Dit betekent dat er een cultuuraanbod in de stad moet zijn dat ook aantrekkelijk is voor Hagenaars met een niet-atheïstische achtergrond.

Kunst en cultuur zijn van groot belang, zowel voor de ontwikkeling van ieder individu afzonderlijk als voor de ontwikkeling van de hele stad Den Haag. Kunst en cultuur raken mensen, zetten aan tot reflectie en brengen groepen mensen samen. Kunst en cultuur leveren een onmiskenbare bijdrage aan de sociale cohesie en de ontwikkeling van Den Haag. De gemeente moet de breed gedragen waarden van kunst en cultuur beschermen en zorgen dat *alle* Hagenaars de mogelijkheid hebben om bij kunst en cultuur in hun eigen stad aan hun trekken te komen.

De ID is voorstander van een brede cultuurdeelname. Dit kan gerealiseerd worden door het stimuleren van amateurkunst en een actieve benadering van ouderen, jongeren van allerlei komaf wat mede zorgt voor een breed en divers publiek. De culturele krachten van Den Haag beperken zich niet tot de binnenstad en de boulevard. De basis van het culturele leven van de stad is gelegen in het leven van alledag. Individuele expressie en culturele ontwikkeling in school- of verenigingsverband is de culturele basisinfrastructuur van de stad.

Een innovatieve openbare bibliotheek en hoogwaardige cultuureducatie kunnen en moeten daarbij diverse groepen Hagenaars enthousiast maken voor cultuurdeelname.

Een plek waar vooralsnog alle culturen vertegenwoordigd lijken te zijn, is 'Culturalis' aan de Hobbemastraat in de Schilderswijk. Hier wordt geprobeerd alle groepen in de samenleving te betrekken om te komen tot een cultuurcomplex voor iedereen.

De financiële middelen voor kunst en cultuur moet daarom op een andere manier verdeeld worden. Een divers aanbod en breder bereik van culturele instellingen dient gerealiseerd te worden. Subsiëring van culturele instellingen dient hiervoor mede afhankelijk te worden van de inspanningen en resultaten om jongeren en Hagenaars met een niet-Nederlandse achtergrond te bereiken. ID wil meer geld voor kunstzinnige vorming en voor amateurkunst. Het amateurtoneel in Den Haag verdient bijvoorbeeld geschikte ruimten om te oefenen. ID wil de actieve amateurkunstbeoefening (totaaltheater) op wijk- en stadsdeelniveau versterken. De culturele diversiteit van de stadbewoner is hierbij het uitgangspunt. Er dient zowel ruimte te zijn voor de in traditioneel verband opererende podiumbeoefenaars, als voor amateurkunst van jongeren en nieuwe Hagenaars, al dan niet in verenigingsverband. Het is wenselijk hiertoe een centraal servicebureau voor amateurkunst te ontwikkelen dat kan dienen als subsidieloket en informatiepunt.

Verder zal er gewerkt moeten worden aan het vergroten van de invloed van hen die in de praktijk direct te maken hebben met kunstopdrachten die in het kader van de 1% gelden bij bouwwerken beschikbaar komt. Hierbij dient Stroom veel meer een service verlenende functie te gaan vervullen.

Investerings in het makersklimaat in de stad. Den Haag heeft toonaangevende opleidingen op het gebied van muziek, dans en beeldende kunst, maar het aanwezige talent aan de onderkant wordt onvoldoende gestimuleerd.

Meer internationaal aanbod

Het cultuuraanbod in Den Haag dient een sterker internationaal profiel te krijgen als Den Haag zich als volwaardig internationale stad wil bewijzen. ID wil daarom een meer internationaal cultuuraanbod, dat een groter spectrum bestrijkt dan alleen de 'westerse' kunst. Zo wil ID bijvoorbeeld dat de relikwieën uit het Topkapi museum uit Istanbul worden tentoongesteld in bijvoorbeeld het gemeentemuseum. Gebruik maken van een 1400 jarige rijke cultuur en deze in Den Haag tentoonstellen zal een bijzondere impact hebben. Deze tentoonstelling zal Den Haag nationaal en internationaal op de kaart zetten.

Culturele hoofdstad van Europa:

ID steunt het streven van Den Haag om voor de stad in 2018 de titel 'Culturele hoofdstad van Europa' binnen te halen.

Cultuur en onderwijs

In het onderwijs dient cultuur een prominente rol te hebben, het programma 'kunstmagneetschool' van het Koorenhuis dient te worden uitgebreid in relatie tot de brede buurtschool. In het middelbaar en beroepsonderwijs dienen initiatieven te worden ontplooid die het cultuurbesef van de leerlingen verder vergroten. Het primaat ligt hiertoe bij de ouders en de scholen. Op deze manier komen jongeren op een jonge leeftijd in aanmerking met kunst en cultuur. Een bijkomend voordeel is dat kinderen met een nog niet zichtbaar talent makkelijker ontdekt kunnen worden. De kunstmagneetscholen bieden in vervolg hierop de leerlingen na schooltijd, in samenwerking met de kunstinstellingen, betaalbare vervollessen aan.

De financiële ruimte voor basisscholen om een cultureel beleid te voeren moet omhoog. Op dit moment is het cultuurbeleid voor kinderen te centraal van opzet. Zoals kinderen gymles krijgen, moeten kinderen ook een breed aanbod aan cultuur krijgen.

Het Koorenhuis moet onder andere zijn activiteiten verder verleggen naar het primair en voortgezet onderwijs.

Open de paleispoorten en de koninklijke stallen.

Om het koninklijke cachet van Den Haag te benadrukken wil de ID dat niet alleen de paleistuinen, maar ook (delen van) de paleizen zelf open gaan voor het publiek.

Referendum over nieuwe cultuurcomplex aan Spuiplein

De keuze voor een nieuwe cultuurcomplex aan het Spuiplein laat ID over aan de burgers van Den Haag doormiddel van een referendum. Dit aangezien wij in een economisch crisis zitten en dit project honderden miljoenen gaat kosten. ID is eerder voorstander van de verbetering van de huisvesting van het Nederlandse Danstheater en het Residentieorkest op korte termijn. Nieuwbouw van het conservatorium aan het Spuiplein moet verder worden onderzocht.

Ruimte voor kunstenaars

Er is een gebrek aan ruimte waar kunstenaars hun creaties kunnen maken en tonen. Tegelijkertijd staan er in de stad veel panden leeg. De ID wil dat handig met deze ruimten wordt omgesprongen. Leegstaande winkelpanden kunnen bijvoorbeeld veel meer worden gebruikt als atelier- en expositieruimte.

10. VEILIGHEID

Bij het onderwerp veiligheid als onderdeel van gemeentelijk beleid spreekt Islam Democraten (ID) graag over *'collectieve veiligheid'*. Hierbij gaat zij er van uit dat de lokale overheid ingezetenen, burgers stimuleert, ondersteunt, toerust om bij te dragen aan een fundamenteel systeem binnen de samenleving waarin wederzijds de veiligheid van elkaar gewaarborgd wordt. Dit zowel voor wat betreft de persoonlijke integriteit alsook ten aanzien van 'het mijn en dijn' (wat mij en de ander toebehoort). De bijdragen van burgers daarbij kunnen redelijk passieve handelingen zijn, zoals het uitoefenen van sociale controle. Maar het kan ook zijn het letten op kinderen, teeners en (jong)volwassenen in de buurt en daar interventie en hulpverlening bij leveren. Alleen *aanvullend* hierop moet de overheid met machtsmiddelen de burger te hulp schieten die alleen de rechtstaat toebehoren middels het in stand houden van een adequaat politieapparaat dat op de eerste plaats dienstig moet zijn aan het publiek.

Burgers zijn meer dan de ogen van de handhavers

Op basis van het voorgaande kan gesteld worden dat burgers meer moeten zijn dan de ogen van de handhavers. Dit daar zij de spil zijn in een goed veiligheidsbeleid in een stad als Den Haag. Reden waarom ID ook in de komende raadsperiode initiatieven op het gebied van buurtpreventie, buurt interventieteams, buurtvaderprojecten, enzovoorts, verder ondersteund en gestimuleerd wil zien. In deze projecten dient ook een koppeling gemaakt te worden tussen het actief burgerschap van volwassenen alsook dat van jongeren, zoals onder andere in het stadsdeel Escamp door een woningstichting en een jong projectbureau ontwikkeld wordt.

Het betekent verder ook het betrekken van burgers bij de vaststelling van de prioriteiten bij de handhaving van de veiligheid in de buurt door politie en overige wetshandhavers. Nadrukkelijk moeten hierbij de keuzes aan de orde komen in de soms schaarse middelen die er zijn bij handhaving van openbare orde en veiligheid. Ook de wijze van inzet van politiepersoneel, bij voorkeur zichtbaar op het niveau van de straat en buurt, moet in overleg met ingezetenen bepaald worden. Dit onder de leuze: *"Weg met macho-waut en terug oom agent"*. Evenzeer zal het stellen van prioriteiten in vervolging van overtredingen en het sepotbeleid voor een ieder in de samenleving helder en inzichtelijk moeten zijn. De politie dient dit te verankeren in haar beleidsstrategie en bij de handhavende diensten van de gemeente zou dit het uitgangspunt moeten zijn.

Handhaving, openbare omgeving is geen vuilnisbelt

De handhaving van regels die het vervuilen van de straat en openbaar groen tegen gaan moeten een niveau bereiken zoals dat bijvoorbeeld in Singapore, Maleisië aan de orde is. Dit door een verdere uitbouw van de bevoegdheden van de toezichthouders. De politie treedt verder vaker en strenger op tegen overlast die samenhangt met alcohol- en drugsgebruik. Ook vandalisme en baldadig gedrag worden niet getolereerd. Met de bestuurlijke boete optreden tegen dergelijke feiten. Bij vernielingen direct repareren en graffiti verwijderen. Schade aan gemeentelijke eigendommen moeten direct worden verhaald op de daders of op hun ouders als zij minderjarig zijn. Waar mogelijk dienen vandalen zelf als straf de rotzooi op te ruimen of de schade te herstellen (HALT).

Jeugd, criminaliteit en criminogene factoren

Op basis van o.a. het rapport Marokkaanse jeugddelinquenten 'Een Klasse Apart', dient een gemeentelijk beleid ontwikkeld en uitgevoerd te worden dat een verdere onthechting van jonge nieuwe Nederlanders tegen gaat. De huidige 'overintegratie' van veel jongeren bij een cultuur, waarin de tokkies van de samenleving tot cultuurdrager zijn geworden, moet gestopt worden. De inzet op projecten, waarbij jongeren voorgehouden wordt dat het ledig rondhangen en consumptie van drogerende middelen geen levensinvulling is. In tegenstelling daartoe moeten zij gestimuleerd worden tot een gestructureerde vrijetijdsinvulling. Dit samen met instellingen die een koppeling kunnen maken tussen de culturele eigenheid van jongeren en eisen die de huidige samenleving stelt.

ID is voorstander van een doortastende aanpak van overlast en criminaliteit. Maar er moet ook gewerkt worden aan het bestrijden van de oorzaken van de criminaliteit. Voorkomen is beter dan genezen. Daarnaast is dit ook goedkoper, zorgt het voor meer rust in de wijken en geeft het de mensen, ook als ze in de fout zijn gegaan, kansen.

Instellingen als Jeugdzorg, en anderen, moeten zich een dergelijke aanpak verder eigen maken. Op deze wijze, die wetenschappelijk zijn waarde al bewezen heeft (evidence based), wordt er preventief gewerkt om te voorkomen dat jongeren onder invloed blijven staan van allerlei criminogene factoren die voortkomen uit het huidige heersende cultuurklimaat.

Daar waar jongeren tot criminele handelingen vervallen, is vaak een beperkte pedagogische aansturing door de ouders aan de orde. In dit soort gevallen dienen ouders hun verantwoordelijkheid op te pakken en zullen desnoods onder sanctionering deel moeten nemen aan cursussen ouderbegeleiding. De inhoud van deze ouderbegeleiding moet mede aansluiten op de achtergrond van de ouder en zijn of haar kind.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor ontplooiing en welvaart. Mensen die zich veilig voelen, voelen zich meer op hun gemak en zetten zich vaker in voor hun buurt en stad. Den Haag moet de komende raadsperiode veiliger worden.

Andere taakverdeling tussen politie, toezichthouder en administratie

ID streeft naar een hoge efficiëntie in de administratieve afhandeling van de politietaken, op zo'n manier dat het aantal uren blauw op straat niet vermindert. Hierdoor kunnen agenten vaker de straat op. De agenten moeten zich minder bezighouden met het uitdelen van boetes aan burgers, hiervoor kan gebruik gemaakt worden van toezichthouders. Deze toezichthouders op straat kunnen optreden tegen allerlei kleine ergernissen: vuil op straat, hondenpoep, foutparkeren, geluidsoverlast. Zo zorgen zij voor een versterking van de leefomgeving en een vermindering van het gevoel van onveiligheid.

Voortzetten aanpak van malafide huisjesmelkers

De aanpak van illegale bewoning, voornamelijk via huisjesmelkers en andere malafide structuren voor illegalen, dient in de ogen van de ID verbeterd te worden. De gemeente moet de problematiek meer bij de kern aanpakken, en niet alleen handelen op het moment dat er signalen komen. Dit houdt in dat het huidige convenant 'aanpak van malafide huisjesmelkers' beter in de praktijk uitgevoerd moet worden. Afspraken tussen de convenantpartners moeten verscherpt worden. De gemeente moet meer betrokken zijn bij de voorkant van het proces van de problematiek.

Reductie coffeeshops

ID wil op gefaseerde wijze de coffeeshops in de stad reduceren. Om te beginnen moeten er geen coffeeshops in de buurt van basisscholen, middelbare scholen en gebedshuizen en speeltuinen aanwezig zijn. Voor de ID is elk gebruik van drogerende middelen niet toegestaan. Het gemeentelijk beleid dient gericht te zijn op de aanpak van de productie, de logistieke processen en de verkoop van (soft)drugs. In de APV dient tevens te worden opgenomen dat blowen in de openbare ruimte niet is toegestaan. Tevens is het belangrijk dat dit goed gehandhaafd wordt. Sluiten van coffeeshops alleen is niet voldoende. De gemeente moet ook beginnen met een serieuze campagne en voorlichting geven op scholen, over de nadelen van het gebruik van softdrugs. Tevens moet de hennepcultuur harder aangepakt worden, door aanscherping van het huidige beleid.

ID is er voorstander van om het uitsterfbeleid toe te passen. Bij overname raakt de vergunninghouder zijn vergunning kwijt.

In de overgangperiode is ID voorstander van het invoeren van een pasjessysteem voor coffeeshopklanten. Het pasjessysteem houdt in: wie niet woonachtig is in Den Haag, heeft geen mogelijkheid om hier zijn softdrugs te kopen. Een groot deel van de klanten is niet woonachtig in Den Haag. Coffeeshops die in overtreding zijn, raken hun vergunning kwijt.

Aangiftemogelijkheden vergroten

Om goed inzicht te hebben in daadwerkelijke overlast en criminaliteit is het van belang dat Hagenaars vaker aangifte gaan doen. De burgers moeten 24 uur per etmaal de mogelijkheid hebben om aangifte te doen. De politie zal naast het verruimen van de aangiftemogelijkheid via internet, nieuwe (onorthodoxe) wegen moeten zoeken om in contact te komen met slachtoffers.

Illegaal gokken / toto

Illegale gokken moet hard worden bestreden. Ook op de openbare voorziening waar dit door eigenaren wordt toegestaan, raakt men z'n vergunning kwijt en kan er geen nieuwe vergunning meer verkregen worden. Veel minderjarige jongeren spelen mee met een illegale toto. Vaak zijn zij hun carrière als gokverslaafde met deelname aan een illegale toto begonnen.

Preventief fouilleren.

Het preventief fouilleren op straat levert naar de mening van ID alleen maar schijnveiligheid. Burgers voelen zich hierdoor niet veiliger. De burgers, vaak jongeren, voelen zich alleen maar geïntimideerd.

Als men echt de criminaliteit wil aanpakken moet men gaan preventief fouilleren in bepaalde horecagelegenheden, prostitutieplekken, etc.

Bestrijding overlast

Coffeeshops worden gesloten en prostitutie uit straten geweerd op het moment dat zij de omgeving tot last zijn. Dat geldt ook voor uitgaansgelegenheden die steeds weer overlast veroorzaken.

De ID wil de prostitutie uit de Doubletstraat verwijderen en dit deel van het oude centrum tot een leefbare woonbuurt maken.

Een concentratie van opvangcentra voor daklozen en drugsverslaafden in een buurt of wijk is onwenselijk.

11. ZORG & WELZIJN

Zorgverzekering voor kwetsbaren

De gemeente biedt een collectieve zorgverzekering aan voor de kwetsbaren in de samenleving (IZA Cura). Dit is een beleid dat wij steunen en menen dat dit voortgezet moet worden. Bij de onderhandelingen met de zorgaanbieder moet meegenomen worden een verdere uitbreiding van het zorgpakket.

Overgewicht en schoolgaande jeugd: huidige beleid continueren

De hoofdverantwoordelijkheid bij het tegengaan van overgewicht bij kinderen ligt bij de ouders. Voor hen moet makkelijk bereikbare informatie beschikbaar komen om deze verantwoordelijkheid in te vullen. In aanvulling hierop ziet ID de volgende maatregelen tegen overgewicht: betaalbare sportfaciliteiten, veilige speelplaatsen, voldoende fietspaden en een gezond aanbod in school- en sportkantines, verdere voortzetting van de projecten 'de gewichtige vakleerkracht' en 'lekker fit'. Kinderen moeten gestimuleerd worden om (samen met hun ouders) naar school te fietsen. Een wijkgerichte aanpak van overgewicht met betrokkenheid van scholen, buurt- en oudercentra, huisartsen ('sporten op recept').

Verwaarlozing kinderen breder aanpakken

Het beleid om te komen tot een beter toezicht op opvoedkundige verwaarlozing van kinderen en jongeren in gezinnen vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG), consultatiebureaus, ziekenhuizen, gezondheidscentra, scholen en de jeugdgezondheidszorg dient voortgezet te worden. Dit op basis van een breed in te voeren signaleringsprotocol. Een goede samenwerking tussen relevante instellingen is hierbij een noodzaak om gesignaleerde problemen tijdig en adequaat aan te pakken.

Ouders en jongeren 'tools' verschaffen ter voorkoming gebruik genotsmiddelen

Aan ouders en jongeren dient adequate voorlichting gegeven tegen het gebruik van drugs, tabak, alcohol en gokken. ID is tegenstander van het promoten van drugs, tabak, alcohol en gokken in welke vorm dan ook. Deze voorlichting moet op een passende leeftijd beginnen, met name op de basisschool. Voorlichting geven aan ouders over hoe zij signalen kunnen oppikken dat hun kinderen genotsmiddelen gebruiken. Dit moet ertoe leiden dat zij weten hoe op te kunnen treden en aan het gebruik een eind kunnen maken.

Buurtwerk en vrijwilligers

Samenhang tussen bewoners kan het effectiefst tot stand komen in hun directe leefomgeving. ID vindt dat buurthuizen, gebedshuizen, welzijnswerk op wijkniveau en bewonersorganisaties hierbij een belangrijke rol kunnen spelen.

Openbare ruimte in de buurten en wijken moet beheerd worden door mensen uit de eigen buurt. Besturen van wijkorganisaties moeten een afspiegeling zijn van de buurt en wijkbevolking. Met dit soort besturen kan op allerlei manieren getracht worden om de verbondenheid van de Hagenaars met hun stad en met elkaar te vergroten. Bevordering van vrijwilligerswerk is hiertoe een uitstekend middel. De groeiende groep opgeleid allochtoon kader, waaronder moslims, biedt nieuwe kansen voor de vrijwilligersbranche en dit wil ID met beide handen aangrijpen. Zo zullen deze jongeren o.a. via scholen verleid kunnen worden voor het vrijwilligerswerk. Hierdoor kan de betrokkenheid van de nieuwe Hagenaars worden vergroot en zal het imago van vrijwilligerswerk onder jongeren op deze manier worden verbeterd.

ID is voor het in leven roepen van een verzamelgebouw waar jongeren zelf activiteiten naar keuze kunnen ontplooiën.

ID pleit voor een gemeentelijk fonds van waaruit uitbreiding van, in plaats van bezuinigingen op voorzieningen als vakantiecampen voor jongeren ontplooid kan worden.

Verslavingszorg vanuit religieus perspectief

Het aantal verslaafden in de stad vraagt om een voortgaande aanpak. Drugsgebruikers hebben vaak meerdere psychische en lichamelijke problemen. Voorzieningen voor opvang moeten altijd gekoppeld zijn op behandeling en onder medisch toezicht staan. Criteria met vestigingsvoorwaarden dienen te worden ontwikkeld en geborgd te worden, waarbij kwetsbare buurten vermeden worden. Het particulier initiatief, zoals het Leger des Heils, heeft vanuit haar religieuze functie al langere tijd een rol

in de Haagse verslavingszorg. Echter, ook andere denominaties dienen mogelijkheden te krijgen een vergelijkbare positie in te nemen, mede om te komen tot een directe aansluiting bij de differentiatie in de doelgroep.

Maatschappelijk herstel

Om de zwakken in onze samenleving te ondersteunen, bijvoorbeeld ex-psychiatrische patiënten en ex-gedetineerden, is een volledig integrale aanpak noodzakelijk. Deze mensen dienen een goede kans te worden geboden op een volwaardige plaats in onze samenleving. Dit kan in de beginfase ook buiten de stad, in een rustige omgeving plaatsvinden en niet in de binnenstad of woonwijken waar veel gezinnen woonachtig zijn. Woningbouwcorporaties, politie, bedrijfsleven, particulier initiatief en welzijnsorganisaties dienen hieraan mee te werken.

Emancipatie van (potentiële) cliënten die gebruik moeten maken van voorzieningen die gefinancierd worden op basis van de WMO moeten in de komende periode een grotere prioriteit krijgen. Ook in gebedshuizen en zo mogelijk in de gezondheidscentra dient een WMO-loket te worden gerealiseerd.

Tegengaan eenzaamheid ouderen

Het beleid gericht op eenzaamheidsbestrijding moet burgers stimuleren taken hierin weer op te pakken. Ouderen, die gevoelens van eenzaamheid hebben, dienen op de eerste ondersteuning te krijgen van mensen uit hun omgeving, die eventueel bij zwaardere problematiek kunnen doorverwijzen naar een laagdrempelige professionele hulpverleningsinstelling of ondersteuning geven bij het zoeken naar een geschikte activiteit. Het werken aan de civil society, kan alleen maar effect sorteren als het met de paplepel ingegoten wordt: met name in de opvoeding en middels voorlichting op scholen, zal er weer meer aandacht voor elkaar moeten ontstaan.

Financieel-administratieve ondersteuning ouderen

Er dient een beleid ontwikkeld te worden waarmee ouderen geholpen moeten worden op financieel-administratief gebied, zoals met het invullen van formulieren. Veel ouderen lopen nu o.a. subsidies mis, omdat zij daar weinig of niets over weten.

Bijzondere aandacht voor dak- en thuislozen

De dak- en thuislozen vormen een aparte groep in de samenleving. De groep bestaat uit personen die wegens een complexe situatie van sociale, psychische en verslavingsproblemen een korte of langere periode op straat leven zonder een vaste woon- of verblijfplaats. Het beleid dat hierop gevoerd moet worden is er een van tijdelijke opvang met daarnaast de inzet een breed scala aan voorzieningen dat gericht is op het succesvol terugkeren van de dak- en thuisloze in een gestructureerde deelname aan de samenleving.

Bij de opvang bij dak- en thuislozen moet de huidige monopoliepositie van bestaande opvanginstellingen doorbroken worden. Ook hier moet meer vanuit het principe van open aanbesteding gehandeld worden.

Hierin is een onderscheid te maken tussen de verslaafden, die structureel op de straat terecht komen en de mensen met psychische aandoeningen. De categorie die hoogstwaarschijnlijk het meest gaat groeien, door de crisis, moet meer aandacht krijgen.

Geestelijke gezondheidszorg

Het verschil tussen vraag en het aanbod in de geestelijke gezondheidszorg moet meer in evenwicht komen. ID is daarbij voorstander van het veler nastreven van diversiteit binnen de geestelijke gezondheidszorg.

Goede kinderopvang

In een samenleving waarin het steeds noodzakelijker wordt dat mannen en vrouwen deelnemen aan het arbeidsproces, vormt kinderopvang een belangrijke voorziening. De gemeente daarin een stimulerend beleid reserveert in relevante planvorming ruimte voor de realisatie van kinderopvang. Ook het aanvragen van een vergunning voor kinderopvang moet eenvoudiger worden. De gemeente is daarnaast verantwoordelijk voor een adequaat toezicht op de kinderopvang, zodat misstanden bestreden worden.

Goede voorzieningen voor gehandicapten. Ook mensen met een lichamelijke of geestelijke handicap moeten zo zelfstandig en actief mogelijk aan het maatschappelijke leven kunnen deelnemen. Openbare gebouwen, recreatie-, sport- en groenvoorzieningen en openbaar

vervoer dienen toegankelijk en bruikbaar te zijn voor gehandicapten. Het aanbrenge van liften en andere voor gehandicapten noodzakelijke voorzieningen wordt gestimuleerd. De gemeente zorgt in combinatie met het openbaar vervoer voor aangepast vervoer.

Veel welzijnsorganisaties een maatje te groot

Beleidsuitgangspunt bij de vorming van de huidige welzijnsorganisaties was dat zij hun functie op stadsdeelniveau, realiseerden. Inmiddels is het bedieningsgebied van de meeste welzijnsorganisaties, door allerlei omstandigheden, uitgegroeid tot grote delen van de stad en randgemeenten. De schaal waarop zij functioneren heeft er toe geleid dat er menigmaal stevige kritiek op de resultaten van deze organisaties te leveren viel. Dit mede naar aanleiding van het feit dat deze resultaten nauwelijks SMART gepresenteerd werden, waardoor de controle op de verstrekte subsidies nauwelijks effectief meetbaar was. ID wil in de komende raadsperiode tot voorstellen komen die leiden tot een schaalverkleining van deze welzijnsorganisaties. Dit mede op grond van ervaringen met de stichtingen die een voorziening beheren zoals: de Mussen en scw Boerenplein.

Buurt- en cultuurcentrum, ontwikkelcentra voor eigen initiatieven

De huidige welzijnsaccommodaties moeten ruimten beschikbaar stellen aan particuliere initiatieven. Georganiseerde groepen jongeren of ouderen moeten in deze ruimte maatschappelijke taken kunnen uitvoeren. Een vaak voorkomende klacht van ouderen en jongeren is het vinden van een betaalbare en geschikte ruimte. Deze zijn moeilijk te verkrijgen. Vanzelfsprekend moeten religieuze en levensbeschouwelijke organisaties voor hun feestelijke vieringen ook gebruik kunnen maken van de buurt- en cultuurcentra.

Consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg en schoolartsen

Voorkomen van gezondheidsproblemen, vroege signalering van problemen op alle gebieden en de ontwikkelingen van kinderen zijn belangrijke doelen van voorzieningen als consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg en schoolartsen. De inzet op dit gebied dient gecontinueerd te worden.

12. DUURZAAMHEID, GROEN en LEEFBAARHEID

Als Islam Democraten zijn wij van mening dat we zorgvuldig met de schepping om moeten gaan, niets te vernietigen en waar dat binnen onze mogelijkheden ligt te zorgen voor verbetering. We moeten niet alleen aan ons heil in het leven na de dood denken, maar zeker ook de kwaliteit van ons leven in het "hiernumaals" en de kwaliteit van leven van degenen die na ons komen bevorderen.

We moeten er dus voor zorgen dat we de aarde in zo'n goede staat achterlaten dat onze kinderen en hun kinderen een net zo goed - of een beter - leven kunnen hebben als wij hadden. Kort gezegd komt dit erop neer dat we ons nageslacht niet mogen opzadelen met uitgeputte energiebronnen, enorme bergengroeven, uitgedroogde gebieden, enzovoorts. Dat is onrechtvaardig tegenover onze kinderen, maar eigenlijk meer nog tegenover Allah, die er op het moment dat wij de opdracht tot rentmeesterschap aannamen van uitging dat wij goed voor Zijn schepping zouden zorgen. Voor een gemeentelijk beleid op het gebied van Duurzaamheid, Groen en Leefbaarheid stellen wij dan ook voor het volgende beleid te voeren.

Het strand en de duinen moeten hun natuurlijke functie kunnen blijven uitoefenen. Zolang dit maar als uitgangspunt gebruikt wordt, kan ook hier stedelijke ontwikkeling plaatsvinden. Dit kan worden gecombineerd met vergroting van de gebruikerswaarde van het groen en de vergroting van de veiligheidsfunctie die de duinen voor onze kustlijn hebben.

Den Haag moet haar steentje bijdragen aan de beheersing van de klimaatverandering door de uitstoot van CO₂ zoveel mogelijk te beperken. Beperking van het autogebruik en energiebesparing moeten hand in hand gaan met de inzet van alternatieve energievormen en vormen van transport.

Meer aandacht voor (grond)waterbeheer. Rioolwater mag niet langer ongezuiverd in zee stromen, regenwater moet apart worden afgevoerd.

Betere voorlichting, betere inzameling en goede controle op de inzameling, zodat gescheiden inzameling van afval een impuls krijgt. Huis-aan-huis inzameling van Groente, Fruit- en Tuinafval (GFT) moet in zoveel mogelijk wijken de norm worden. Invoering van systemen die het mogelijk maken om burgers die minder afval aanbieden ook minder laten te betalen. bespaart ruimte. De proef in de Schilderswijk, Transvaal en Laak-Noord om tweemaal per week zowel restafval als grofvuil in te zamelen, gekoppeld aan een strikte handhaving, dient bij gebleken succes in meerdere stadsdelen te worden ingevoerd.

Islam Democraten is tevreden dat er in de krachtwijken ondergrondse afvalinzameling tot stand komt. Dit beleid moet worden uitgebreid naar de andere wijken. Een onjuist gebruik door burgers moet middels het opleggen van forse boetes worden tegengegaan. Het aanleggen van deze voorzieningen betekent een flinke investering van gemeenschapsgeld waar op een goede wijze gebruik van gemaakt moet worden. Bij gestapelde nieuwbouw dienen interne systemen van gemeenschappelijke afvalinzameling te worden gerealiseerd.

ID is er voor het bestrijden van onkruid en ongedierte op een natuurlijke manier te laten plaatsvinden met zo min mogelijk gebruik van gifstoffen.

ID is voor investeringen in o.a. zonne- en windenergie en het gebruik maken van bodemwarmte bij nieuwbouwprojecten. De afnemers van deze warmte mogen echter niet opgezadeld worden met extra kosten door wurgcontracten voor de huur en onderhoud van de warmtepompinstallatie. Het is dan ook goed dat de Vereniging Eigen Huis hier inmiddels een proefprocedure op gestart heeft bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw. Inzake zonne-energie moet nagegaan worden of het beleid zoals dat in Noord-Duitsland gevoerd ook in onze regio geïntroduceerd kan worden.

De gemeente dient voorbeeldgedrag te vertonen bij het gebruik van alternatieve energiebronnen voor het wagenpark van gemeentelijke diensten en bedrijven die een subsidierelatie hebben met de gemeente. Ook op het gebied van het gebruik van papier in gemeentelijke werkprocessen dient het beleid er op gericht te zijn op minimalisatie o.a. door verdere digitalisering. Bij de toepassing van de bestuurlijke boete om vervuilers van openbare ruimten aan te pakken, moet naar de mening van ID een ruimere inzet van handhavers plaatsvinden. ID is blij een bijdrage te hebben kunnen leveren aan de introductie van de bestuurlijke boete. Nu gaat het er om het aantal

handhavers te vergroten die hiermee aan de slag kunnen om de leefbaarheid te vergroten. Het verleiden van vervuilers tot een beter gedrag is niet voldoende. Bij onveranderd gedrag moet er een sanctie opgelegd kunnen worden. ID is van mening dat deze boete door overtreders ook "betaald" moet kunnen worden in natura, door het leveren van schoonmaakwerk. Bijvoorbeeld gedurende een aantal uren een gevel schoonmaken bij wildplassen.

Den Haag als groene stad versterken

Met de grote stadsparken, zoals het Haagse Bos, het Zuiderpark en het Westbroekpark, maar ook veel woonwijken maken dat Den Haag als een groene stad gezien kan worden. Waar het om gaat is dat dit groene karakter van de stad in stand wordt gehouden en daar waar mogelijk wordt uitgebreid.

ID pleit er voor dat daar waar een boom verwijderd moet worden, er minimaal drie nieuwe bomen voor in de plaats worden aangeplant.

ID is voor het nemen van maatregelen die de waterhuishouding in Den Haag op orde houden, door het aanleggen van waterbergingen, bijvoorbeeld door het terugbrengen van grachten of de aanleg van sloten en kleine plassen. Zeker wanneer dit leidt tot een grotere diversiteit in de woon- en werkomgeving.

In de bestaande groengebieden moeten de gebruiksmogelijkheden voor burgers worden uitgebreid, zodat er een verschuiving plaatsvindt van kijkgroen naar gebruiksgroen. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van picknickvoorzieningen. Daar waar er vooral sprake is van kijkgroen moet er een wat meer mediterrane karakter aan gegeven worden, o.a. door het aanbrengen van fonteinen.

Daar waar het mogelijk is moeten burgers in de mogelijkheid gesteld worden om zelf het groen in de eigen buurt te beheren / onderhouden. De gemeente dient hier een systeem van ondersteuning van burgerinitiatieven voor te ontwikkelen.

Aanpak probleem hondenpoep en andere hondenoverlast

Om het huidige beleid van de gemeente om het gedrag van hondenbezitters, vervuiling van de straat, los laten lopen van honden, verder te beïnvloeden, moet de handhavingcapaciteit verder uitgebreid te worden. Hiervoor moet de hondenbelasting afgeschaft te worden. In de plaats hiervan moeten de boetes voor regels overtredende hondenbezitters flink omhoog en het aantal toezichthouders worden vergroot. Bij de eerste overtreding is de boete € 100,00, bij volgende overtreding is dit € 500,00 voor de hondenbezitter.

Wegwerken achterstanden

Het onderhoud van de openbare ruimte in de stad heeft nog steeds een achterstand. Deze achterstand dient te worden weggewerkt, daar goed onderhouden straten en pleinen bijdragen aan het welbevinden van de burgers het een goed functioneren van de stad. Naar crisispakket wat hierop in de nu aflopende raadsperiode naar voren is gebracht, dient uitgevoerd te worden.

Duurzaam bouwen, duurzaam onderhouden

Bij de aanleg van straten en pleinen dient ook rekening te worden gehouden met onderhoud op lange termijn. Bij de reservering van een investeringsbudget dienen parallel voor een periode van 10 jaar middelen te worden gereserveerd om straten en pleinen duurzaam te onderhouden. Dit dient beleidsmatig te worden verankerd.

Gebruiksvriendelijkheid leefomgeving

Bij de ontwikkeling van een nieuwe stedenbouwkundige visie voor een gebied dient de uiteindelijke gebruikerservaring een grotere rol te spelen dan nu het geval is. Voorkomen dient te worden dat windhinder structurele overlast oplevert zoals dat nu bij 'het strijkijzer' (de hoogbouw aan het Rijswijkseplein) aan de orde is. Hier is het lopen of fietsen bijtijds een onmogelijkheid door de rukwinden die hier heersen. Dit mede doordat de verkeerssituatie voor deze weggebruikers na het gereedkomen van deze hoogbouw erg problematisch is geworden.

Luchtkwaliteit

Het verbeteren van de luchtkwaliteit is voor ID van groot belang. Het autoluw maken van de binnenstad kan leiden tot verbeteringen van de kwaliteit van de lucht. Het verplaatsen van de verkeersstromen naar delen van de stad (Vaillantlaan e.o.), waar burgers minder competent zijn om

adequaat tegen luchtverontreiniging te protesteren, is echter geen oplossing. De luchtkwaliteit in de stad kan verder nog echt verbeterd worden door de bouw van transferia aan de rand van de stad, de ontwikkeling van een distributiecentrum om de binnenstad en Scheveningen te bevoorraden en afspraken te maken over een bedrijfsvervoersplan. Dit opdat verkeersstromen niet alleen maar verplaatst worden maar gekanaliseerd en ingedamd worden voor ons aller gezondheid.

Binnenstedelijke trajectcontrole

Op de doorgaande wegen in de stad, die weinig tot geen afslagen kennen, dient trajectcontrole te worden ingevoerd. De Benoordenhoutseweg, de Lozerlaan, Erasmusweg, Machiel Vrijenhoeklaan en Sportlaan, maar ook de heringerichte Vaillantlaan, zijn hier bijvoorbeeld uitermate geschikt voor. De luchtkwaliteit wordt hiermee vergroot, evenals de verkeersveiligheid.

Andere energiebronnen

Het werken aan een beter milieu vraagt om het bevorderen en benutten van alternatieve energiebronnen, zoals windenergie, waterkracht en zon. Op gemeentelijk onroerend goed dient, waar mogelijk aan windenergie en zonne-energiewinning te worden gedaan. Auto's van de gemeente, HTM, HMS en degelijke dienen milieuvriendelijker te worden, bijvoorbeeld door toepassing van elektriciteit, aardgas, enzovoorts.

Geluidsoverlast

Langs de hoofdroutes voor het verkeer kunnen Hagenaars last ondervinden van het voorbij razende verkeer. De gemeente dient de regelingen voor geluidsisolatie voort te zetten. Daarnaast dient te worden gestreefd naar toepassing van zo veel mogelijk geluidsarm asfalt op de verkeershoofdroutes. De overlast van horeca voor de directe omgeving dient te worden verminderd. ID wil dat iedere horeca-instelling een akoestisch rapport laat opstellen en dat de uitvoering van de hierop te nemen maatregelen znodig door de gemeente worden afgedwongen. Voor wat betreft het afsteken van vuurwerk en het afsteken van vreugdevuren tijdens de oudejaarsnacht is ID van mening dat dit beperkt moet gaan worden tot een aantal toegewezen plaatsen in de stad. Hiermee wordt dan vervolgens ook een grote bijdrage geleverd aan het beperken van de neerslag van zware metalen.

Lichtvervuiling

Veel van de nieuwe Hagenaars kunnen de schoonheid van een aanschouwing van de hemel als het donker is, alleen nog maar in het geboorteland van henzelf of hun ouders beleven. In een stad als Den Haag met zijn vaak te overvloedige nachtelijke kunstverlichting kan deze schoonheid nauwelijks meer wargenomen worden. ID pleit voor een evaluatie van het gebruik van kunstverlichting op plaatsen waar het minder nodig lijkt (nachtelijke reclame, onnodig verlichte kantoren en openbare ruimtes) zodat op den duur de hoeveelheid lumen 's avonds en 's nachts flink omlaag kan. Hierdoor wordt er energie gespaard en zal onze nachtrust er op vooruitgaan.

Milieutoets bouwen

Plannen voor ruimtelijke ordening worden getoetst op duurzaamheid. De wettelijke eisen met betrekking tot het milieu, zoals geluid-, water-, luchtkwaliteit en toepassing van duurzame materialen komen hier aan orde.

Schone straten en pleinen

Een leefbare stad is een schone stad. Het ingezette beleid voor het schoonhouden van de stad dient onverminderd te worden gecontinueerd. Zowel de gemeente als individuele Hagenaars hebben de verantwoordelijkheid om de leefomgeving schoon te houden. Omdat deze gezamenlijke verantwoordelijkheid niet altijd in concrete daden wordt omgezet, wil ID dat via allerlei georganiseerde samenwerkingsverbanden op wijkniveau hier aan gewerkt wordt. In sommige wijken is er een langduriger interventie van de gemeente noodzakelijk om de leefbaarheid structureel te verbeteren dan in andere wijken.

Versterking groen en speelvoorzieningen

Bewonersinitiatieven om de buurt groener en leefbaarder te maken, moeten sterker ondersteund worden. Bij aan te leggen buurtspeeltuinen moet (een deel van) het beheer in handen van buurtbewoners gelegd worden, waarbij een systeem van lidmaatschap van buurtbewoners geïntroduceerd kan worden.

Colofon

Het verkiezingsprogramma 2010-2014 van Islam Democraten is opgesteld door het landelijke bestuur van de partij zelf.

De commissie voor het verkiezingsprogramma bestaat uit de volgende leden:

- Abdelsadek Maas
- Abdel Majid Makkor
- Hasan Kucuk
- Abderrahim Abgar

Bij het opstellen van het verkiezingsprogramma heeft de commissie hulp ingewonnen van externe adviseurs onder de gelederen. Wij danken deze belangrijke personen voor hun inbreng.

Dit verkiezingsprogramma zal tijdens het partijcongres door de leden vastgesteld worden. Dit partijcongres zal plaatsvinden in November 2009.

Contactgegevens:

Hasan Kucuk

Telefoonnummer: 0641283039

E-mail: info@islam-democraten.nl

www.islam-democraten.nl